

Štev. 1. V Celovcu 15. prosenca 1870. XIX. tečaj.

Pridiga za 4. nedeljo po razglašenju
Gospodovem.

(Od vode; gov. —f—.)

„In glej! velik vihar je vstal na morju, tako da so valovi čolnič pokrivali.“
(Mat. 8, 24.)

V v o d.

Le hotel je Bog, in kar bilo je, kar je hotel; kar bil je ves svet! Kader pa je bil stvarjen ves svet, je Bog pregledal dela svojih rok, ter našel, da so vse dobre, ter popolnoma storjene. — Vidil je ogenj, ter našel, da je dober, dober in potreben sosebno človeku, ki ga je mislil postaviti na zemljo. Vidil je vodo, in našel, da je voda dobra, ter dobra in potrebna sosebno človeku, kteremu bi brez vode ne bilo obstati. Vidil je Bog zrak (luft), in našel, da je dober, ter dober in potreben sosebno človeku, kteri bi brez dobrotnega zraka ne mogel živeti. — Res, da zrak ni zmerom rahel, miren in pokojen, in včasih grozovito piha v nevihtah, ter poslopja stresa in odkriva, drevje iz tal izdira, in veliko škode naredi. Pri vsem tem pa je zrak le vendar dober; in dobrota, da po njem zdravo sapo v se dihamo, je vsa večja od škode, ki jo naredi o silnem pišu. — Tudi ogenj včasih mnogo škode naredi, ter cele vasi in lepe mesta vpepeli. Vendar je dobrota, ki jo po ognju dobivamo, vse večja od škode, ki nam jo požar naredi. Ogenj nas prijetno greje, nam kuha vsakdanje jedi, nam potrebne rudnine topi. — Voda je napravila že veliko zlega, kader se je o povodnji čez bregove razlila, ali na morju in po jezerih nemirna postala veslarjem v strah in trepet ravno kot Jezusovim učencem po današnjem svetem evangeliju . . . Pri

vsem tem pa nam je le vendar voda velika dobrota božja. Ali ste jo že kdej premišljevali to obilno dobroto božjo, in Boga zahvalili za ta velik dar, dar vode? Na kaj takega marsikteri le prerad pozabi. Zatoraj vam bom pa jaz danes razložil, kako velik dar božji nam je voda, in kakšne čutila naj v našem sercu budi. —

Pripravite se! —

Razlaga.

Voda je velik dar božji. Vzemimo vodo od ktere strani koli hočemo, dobrota božja je. Voda, ki nam po dežju doteka, kakor una, ki po studencih izvira; voda, ki se po rekah dalje vali, kot una, ki po jezerih in v morju stoji, je nam velik velik božji dar.

1. Kako velik božji dar je že dež. — Brez dežja bi se zemlja vsušila in vterdila, da bi je ne bilo mogoče obdelovati. Dež pa zemljo zmehča, perst zrahlja, da nam gre obdelovanje tem lagleje od rok. — Brez dežja bi vsejano seme ne imelo potrebne vlage, in bi toraj ne kalilo, temuč se vdušilo. Dobrotni dež pa seme oživi, da ob kratkem križema in okrog vse polje ozeleni, ter pridnemu kmetovalcu serce oveseli. — Brez dežja bi zvenilo mlado zelenje, drevje onemoglo, tersje vsahnilo. Dobrotni dež pa žene mlado setev v klasje, prepreže drevje z cvetjem in sadjem, obloži z grozdjem tersje po goricah. Dobrotni dež vso zeljenad vidoma oživlja, in jej rodovitnost daje. — Naj bi bilo polivanje zemlje, vertov in košenic, polja in vinskih goric nam prepuščeno, oj koliki trud in koliko terpljenje bi to bilo, in pri vsem tem bi le še stradali in pomanjkanje terpeli. Ne bilo bi nam mogoče, vsega politi; kar bi posadili in posejali. Naj bi tudi cele reke in jezera izpraznili, ne mogli bi vsega politi, kar bi osušno biralo in velo umiralo. Kaj bi nam potem pomagalo zlato in srebro in druge žlahne rudnine, ki jih hrani zemlja v svojem krila. Brez zlata in srebra bi se še prebilo; brez žita in drugih sadežev pa bi ne mogli živeti! Dokler pa je dobrotljivi Bog polivanje zemlje sebi prideržal, ter namaka po dobrotnem dežju, kar smo mi trudoma posadili in posejali, oj kako srečni smo! Kolikokrat iz podneba na zemljo dežuje, tolikokrat nam mili Oče nebeški nove dobrote, nov blagoslov razdeluje. — Kdor ne spozna, kolika dobrota božja da nam je dež, naj le gre, ter vprašuje pridnega vertnarja, in povedal mu bo. Naj vertnar tudi še toliko vode nanosi, in še tako skerbno poliva svoj vert; vse njegovo polivanje tudi za polovico toliko ne zda, kakor le en sam rahel dežek. Kamor Bog

poliva, tje se vidoma izliva božji blagoslov. — Še bolj spozna se, kako velik božji dar da je dež, kader dolgo ne dežuje, in žejna, razpokana zemlja željno zeva po dežju, in zelišča vele glave vklanjajo, in trava rumeni, in drevje bira in tersje medli. Tedaj marsikdo svoje roke proti nebu dviguje, ter prosi in zdihuje po dobrotnem dežju. — In kolika dobrota nam je dež o presilni poletni soparci, kader nam nesterpljiva vročina skor sapo zapira, in nas klaverne otožne dela in nemarne za delo. Kakor hitro se nebo v tamno zagerne in se pod nebom razbliska in razgromi in se dež razlije na zemljo, že je minula nadležna soparca, spet ložej dihamo, serčnejši za delo primemo, kakor bi nam bilo vdihnjeno novo življenje. — Res, da včasih dalj dežuje, kakor bi radi, in si spet lepega vremena želimo. Toda kdo ve, koliko je še manjkalo, da se reke in jezera niso vsušila? Kdo je pogledal v krilo hribov in gor, iz katerih izvirajo vode, da bi nam povedal, kako dalječ da so že izpraznjeni brezni vodá? Le nikar, o človek! se ne vsajaj zoper svojega Boga. Pusti le njemu gospodariti. Kar on stori, gotovo prav naredi! — Voda, ki jo iz dežja dobivamo, je tedaj božji dar, nič manjši od vsakdanjega kruha. Ako ni dežja, bi tudi kruha ne bilo. Z dežjem vred dežuje tudi kruh iz pod neba.

2. Velika dobrota božja je tudi voda v rekah. — Reke dajejo zdravo pijačo živalim in ljudem. Stoječa voda se lahko ysmradi in spridi, spridena pa zdravju ne tekne. V rekah pa se voda vedno maje in giblje; kar je nezdravega, iz sebe izpuhti, in nam daje zdravo pijačo. — Reka, ki se po deželi izteka, olepša vse kraje, koder teče, pa je tudi sicer še v velik prid prebivavcem, ter varuje zemlje prevelike suše, ker ne namaka le samo bližnjim zeljščem in drevesom korenine, ampak izpuhtivši se tudi dalječ na okrog vso zelenjad porosi in dobrotno napaja; hrani v sebi mnogo rakov in rib, ter veliko ljudi z ribštvom preživlja; povzdiguje kupčijo, ter nosi gori in doli ladije z raznim blagom; goní mline in druge mašine ljudem v prid in korist, v srečo in blagostanje. — Tajiti sicer ne morem, da reke tu in tam čez bregove vderle mnogo škode napravijo. Pri vsem tem pa je dobiček, ki nam ga reke donasajo, vse večí od škode, ki nam jo narejajo, ker namreč povodnji niso tako pogostne, in tudi niso splošne, ampak le tu ali tam kak kraj zadenejo, in zraven tudi še po mnogih krajih (kakor v Egiptu reka Nil) pospešujejo rodovitnost zemlje, tako da Bog že z drugo roko blagoslovljuje, kader z eno strahuje.

3. Na dalje je tudi voda v morju velika dobrota božja. — Ako ni morja, bi bil marsikteri lep in rodoviten kraj le gola puščava. V globočinah morja se voda zbira, ki se iz rek in potokov v morje izliva. Iz morja pa se spet kviško dviguje, ter v dobrotnem dežju rekam in studencem priliva, in zemljo napaja in rodovitno stori. Morje nas edini z našimi daljnimi brati,

do katerih bi po kopnem tako naglo in nemudno ne prišli. Morje nam donša tudi razno blago iz daljnih krajev, kar bi z vozom in vprego tak hitro in tako lahko mogoče ne bilo.

4. Voda v megli je spet nova dobrota božja. — Megla nam o suši zemljo rosi, pri tem pa tudi obvaruje mnogokrat slane (mraza) in uime naše polje. Kolikokrat smo že vidili z lastnimi očmi, kako je po višinah, kjer megla ni stala, slana sterla ajdo in druge sadeže; po dolinah pa, kjer je megla ležala, ni bila slana clo nobene škode naredila. — Tako tedaj je tudi voda v megli, dasiravno nam je včasih nadležna, vendar le velika dobrota božja. —

5. Tudi studenčnica nam je velika dobrota božja. — Dasiravno bi si za silo s kapnico vtegnili pomagati, bi je le vendar težko težko toliko nalovili, kolikor vode potrebujemo; in dasiravno dajejo reke zdravo in tečno vodo, stanuje le vendar veliko ljudi predalječ od rek v stran. Kako pa skerbi ljubi Bog tudi za take ljudi? Glejte! Bog da studencem izvirati, ki jim dajejo potrebne vode.

Kolika dobrota božja je tedaj voda! Kako že človeka zbistri in oživi, da se le zjutraj umije. — Tudi moč mu oživlja, ako jo na žejo pije. Ali mar ni žeja občutniša od lakote? Zmotila se je bila Hagara, ter zašla v puščavi z Izmaelom, svojim sinom. Pošla jej je voda v posodi, ki jo je seboj nosila. Dete pa žeje medli, da mu je umreti. Angelj božji usmili se umirajočega deteta, ter pokaže materi studenec. Dete pije, življenje se mu povračuje, in iz nova oživi. — Ako enemu ali drugemu voda ne diši, je znamenje, da žejen ni. Ako je žejen, kaj dobro se mu bo prilegla. Bili so Izraelci dalj časa že vode stradali v puščavi. Mozes vdari s palico po skali, in iz skale vlije se voda, ki se je žejnim Izraelcem zdela slajša od medu in medice. Ako bi si žejo le z vinom gasili, kako nesrečni bili bi reveži in siromaki! Kako dober je tedaj Bog, da take reči, brez katerih bi ne mogli živeti in prebiti, kakor zrak in vodo, daje vsem revnim in bogatim! — Kako hvaležen bi bil, ko bi ti hudo žejnemu podal kdo kozarec merzle vode! Tedaj bi gotovo spoznal, kako velik dar božji da je voda! — Memo gredé naj tudi še opomnim, da veliko bolnih v gorkih vodah ali toplicah zgubljeno zdravje zopet nazaj dobi. —

Resnično je tedaj, da je voda velik božji dar, naj si že ali iz neba na zemljo dežuje, ali po rekah dalje hiti, ali v morju stoji, ali v megli nad nami visi, ali se iz studencev in vodnjakov cedi.

Kakšne občutleje pa naj obuja voda v našem sercu do Boga, ki nam dar vode daje?

Človek je že tak, da mu le to prav v živo gre, kar je novega in nenavadnega. Kar pa je ponavadnega (vsakdanjega), ga nič kaj prav ne gine, in če bi mu tudi še tako koristno in po-

trebno bilo. To se ve, da ni prav! — In morda je ravno voda, ki jo vsaki dan vidimo, vsaki dan potrebujemo, vsaki dan pijemo, ena tistih reči, na katero naj manj porajtamo? In morda jih je veliko med nami, katerim še nikoli nobena dobra misel v glavo, še nikoli noben pobožen občutljivejši v serce ni prišel, ki so gledali ali pili vodo? In vendar je ravno voda prav prav pripravna, naj zlahtnejše čutila obuditi v našem sercu.

1. Podučna nam je že dežnica, ter nas uči miroljubnosti. — Prijatelj moj! morda že dolgo časa svojega bližnjega pisano pogleduješ, mu ne voščiš nobene prijazne besede, se ga ogiblješ, in si že nevoljen, da ti ga le kdo v misel vzame. In ti ni prav, če se mu dobro godi; in si vesel, če se mu hudo godi. In ga opravljaš in ogovarjaš, da le priložnost imaš. — Dež rahlo pada iz pod neba. Brazde ga željno popivajo, in vse polje se poživi. Ti, ki sovraštvo kuhaš v svojem sercu, pogleduj za dežjem ter poslušaj, kaj te uči. Bog je, ki dá deževati, deževati ne le na njive, košenice in vinske gorice pobožnih in pravičnih, ampak tudi na polje brezbožnikov in terdovratnih grešnikov. Kakor je ob Gedeonovem početju rosi zapovedoval, da je padala zdaj na kožo, zdaj na zemljo, lahko bi tudi zdaj še dežil le na polje pobožnega, ne pa na polje brezbožnika. Toda tega ne; tudi brezbožnim se Bog še očeta skazuje, ter tudi njim svoj blagoslov razdeljuje. In ti bi se togotil? in čertil tistega, kterelega Bog z dobrotami obiskuje? Pojdi in poglej, kako Bog nad polje tvojega sovražnika deževati pusti, in stori mu hudo, kteremu Bog sam dobrote deli, če nimaš nič več človeškega serca v svojih persih! Bodite prizanesljivi, nam dež prigovarja, kakor je prizanesljiv vaš Oče v nebesih!

2. Voda v rekah navdihuje nam zaupanje v božjo previdnost. — Kdor le vedno v mislih ima skerb, kaj bo jedel, kaj bo pil, ali s čim se oblačil, naj si izbije za en čas iz glave vse te skerbi, ter naj me spremi do vode. Tukaj ob vodi se vstopi, prijatelj! ter na ribe v nji pazno pogleduj. Poglej njih obleko; kaj meniš, kdo jim je naredil ta srebernosvitli oklep? kdo jim tolikanj umetno luskinje (ščitke) eno verh druge vtikal? kdo jih preživlja? Poglej, ta brezštevila truma rib ne dobiva od ljudi nobene jedi. Bog jih prehranja, prerēja in preživlja vse od kraja male in velike. Ti pa, o človek, ki si stvarjen po božji podobi, in si toraj več kot vse ribe vseh vod, beliš si glavo z nepotrebni skerbmi? in tarnjaš in tožuješ: s kom se bom prehranil? s čim se bom preživel? Ali mar ribe sejejo? ali mar žanjejo? ali mar v žitnice spravljajo? Vsega tega ne; in glej! Oče nebeški jih preživlja. Delaj tudi ti po svojem stanu, zraven moli, ter vedi, da Bog svojih zvestih služabnikov nikoli ne zapusti. — Pridite tudi vi tu sem na breg vodá, ki veliko terpite, in ste z delom in

nadlogami sedajnega življenja preobloženi, in pod težo križev in težav pojemljete in marsikterikrat menite, da je že po vas. Poglejte na ribe: v vodi živé, v ravno tisti vodi, v kateri poginejo druge stvari, ter se vtopé; v vodi ribe svoj živež dobé, v vodi se svojega življenja veselé. Bo mar treba, pripovedovati vam, da ste več kot vse ribe? Veče saj ni vaše terpljenje, kakor je bilo terpljenje Jezusovo? Molil je: Bog, pomagaj mi! voda mi clo dušo zaliva. V blato se zagrezujem, v katerem ni dna. V globoki vodi tičim, in zaliv me bo vtopil. (Ps. 68, 2. 15.) In Oče ga je uslišal, ter otel iz globočine vod, in mu dal zmago nad sovražniki, ob vstajenju od mertvih. Ali vam ni ravno ta Jezus oblast dal, božji otroci postati, ter se mu z otročjim zaupanjem približevati, in mu svoje potrebe predlagati? On sam, vaš Zveličar vam serčnost daje rekoč: „Ne boj se, ker jaz sem te rešil. Jaz sem te poklical po imenu. Moj si; zatoraj, ako skoz vodo greš, ti bom na strani stal, da te zalivi ne potopé; in ako skoz ogenj greš, ne boš gorel, in te plamen ne bo posmodil, ker jaz sem Gospod, tvoj Bog, Sveti v Izraelu, tvoj Zveličar!“ (Izaija 43, 1, 1.)

3. Voda nas opominja božje svetosti in pravice, po kateri je ves človeški rod v vodi končal, ko je pot čednosti zapustivši hodil po poti mesnih želj. — In kdor tudi še zdaj hodi po tem potu, naj pogleda vodo, po kateri je bil končan razun Noeta in njegove družine ves človeški rod, ter clo na naj viših gorah ni našel zavetja, voda je namreč stopila tudi nad naj više gore. Če Bog takrat ni prizanašal, kristjanom bo še manj prizanesel, ki so poklicani k nebeškemu življenju, pa z nečistostjo se ponižujejo pod neumno živipo.

4. Voda nas opominja pa tudi plačila, ki nam ga pripravlja dobri in usmiljeni Bog. — Ako zajmeš iz bližnjega vodnjaka kozarc merzle vode, ter jo žejnemu podaš, šteje večni plačnik tvoje stopinje do vode, in ti bo dobro delo, kakor majhno si je, poplačal na nem svetu. Žejen sem bil, ti poreče, in si mi dal piti. O dobrotljivi Bog! če že kozarc merzle vode obljubo večnega življenja ima, kako skerbno bi si mogli prizadevati, dosti dobrih del nabirati, ter bi ne smeli nobene prilžnosti zamujati, da si za nebesa kaj pridobimo!

5. Voda nas opominja, da smo kerščeni, in po sv. kerstu postali čistega serca in nedolžne duše. — Ravno kakor odmiva voda madeže od telesa, omila je gnađa božja pri sv. kerstu našo dušo. Ali smo pa pač to kerstno čistost varovali? nedolžnost neomadeževano ohranili? Kaj nam pravi naša vest? Oh koliko jih je, ki zastonj zdihujejo po zgubljeni prvi čistosti in nedolžnosti. O da bi vsaj vsi takrat storjeno obljubo spet ponovili, in greh sovražili, Boga ljubili!

S k l e p.

Vidite, kako pobožnih čutil si ne vtegne voda obujati v našem sercu! Oče nebeški! kako merzle so bile dosihmalo naše serca pri tej tvoji toliki dobroti, v kateri se nam tako lepo razkazuje tvoja dobrotljivost, tvoja ljubezen! Zatoraj pa tudi zdaj, spoznavši kako velik dar božji, da nam je voda, vsi skup s psalmistom Davidom recimo: „Vse vode, hvalite Gospoda!“ (Ps. 148.) ter budite v naših sercih pobožne občutleje, da ne le dobroto vode, ampak tudi vse druge dobrote božje zmerom bolj in bolj spoznavljamo, ter Bogu zanje dajemo dolžno čast in hvalo, in sicer ne le z jezikom, ampak še vse bolj s tim, da pobožno živimo in bogoljubno delamo! Amen.

Pridiga za Svečnico.

(Božjo postavo zvesto spolnujmo, naj nas tudi težko stane;
gov. M. T.)

„Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda“. Luk. 2, 22.

V v o d.

Naj današnje praznično evangelje premišljamo od ktere plati si bodi, povsod je polno koristnih naukov in posneme vrednih zgledov. Da se je Devica Marija postavi očiščevanja prostovoljno podverгла, da je bil otrok Jezus postavljen pred Gospoda, in da se je pobožni starček Simeon silno razveselil, ko je ugledal Zveličarja sveta; — vse te reči nam dajejo veliko naj lepšega in naj bolj podučljivega premišljevanja. Marija se podverže postavi očiščevanja, akoravno kot deviška mati Božja tega ni dolžna.

Tako nam priporoča, naj tudi mi natančno in zvesto spolnujemo postave Božje. Jezus, ki se tu kot človek v svoji otročnosti svojemu nebeškemu Očetu posvečuje in daruje, uči nas dolžnosti, naj se še mi že z mladega v božjo službo podamo. Častiljivi in pobožni starček Simeon, katerega serce veselja v persih poskakuje, kader Zveličarja ogleduje in objema, nam je priča tistega čistega veselja, ki ga pravični na večer svojega življenja okuša v zvezi s svojim Bogom. Zares, dolgo in široko je polje, ki se razprostira pred očmi premišljevalca, predolgo pač in preširoko, da bi ga z enim samim pogledom prezerl. Zato hočemo danes samo pri lepem zgledu ostati, ki nam ga daje Marija, kateri na čast današnji praznik obhajamo. Med tem pa, ko njeno zvestobo v spolnovanji Božje postave občudujemo, hočemo jo v tej njeni zvestobi tudi posnemati. Od Marije se hočemo po tem takem učiti 1. kako moramo Božjo postavo zvesto spolnovati; 2. da se v tem spolnovanji ne smemo ustrašiti nobenih težav. Pripravite se!

Razlaga.

1. Dvojni postavi so se morale Izraelske matere ob času pervorojenstva podvračati. Perva jim je prepovedovala, se kaj svetega dotikati, v svetišče tempeljna hoditi in se navadnih darov vdeleževati, dokler je postavljeni čas očiščevanja pretekel. Druga pa jim je zapovedovala, po očiščevanji v tempelj priti, svojega pervorojenega otroka pred Gospoda postaviti, in ga ali z leto starim jagnjetom, ali pa z dvema goloboma odkupiti, kakor je bila že mati revna ali premožna. To pa so morali zato, naj bi Izraelci ne pozabili, da je Bog naj veči Gospod v nebesih in na zemlji, in da je vse, kar se giblje in živi, njegova last. Te zapovedi Mojzesove postave je tedaj tudi Marija spolnila, akoravno jih spolniti prav za prav ni bila zavezana. Zakaj ker je na posebno vižo po obsenčenji sv. Duha, toraj brez omadeževanja svojega devištva mati postala, tudi postavnemu očiščevanju ni bila podveržena, in ker je bil sad njenega telesa sin Najvišega, kakor ga je angelj imenoval, bil je tudi kot sin božji in Bog sam nad vse postave povzdignjen, in nobeni zmed njih ne podložen. Vendar pa je Marija to dvojno nje ne zadevajočo postavo spolnila prav natančno in zvesto do čerke. Po opravljenem daru očiščevanja pa se je zopet z Jožefom in detetom v Nazaret na Galilejsko vernila. Ako je pa Marija Božjo postavo že v tem spolnila tako rada in zvesto, v čemur zavezana ni bila, zamoremo iz tega sklepati, s

koliko zvestobo in natančnostjo je še le Božje zapovedi spolnovala v tem, k čemur je bila po pokorščini zavezana.

O da bi se pač tudi mi mogli ponašati, da tudi tako zvesto spolnujemo Božje zapovedi! Da bi tudi nam naša vest spričevanje dajala, da nam je volja Božja vselej in povsod tako sveta, da ja, kot mati Gospodova, po čerki in po duhu na tanko spolnujemo! Ali kako daleč smo za tem visokim zgledom zaostali! Ali ne le, da tega ne spolnujemo, k čemur nismo po zapovedih zavezani, prestopamo celo tiste zapovedi, od katerih nas celo Bog sam v svoji svetosti ne more prevzdigniti in oprostiti. Kaj pa je te nepokorščine do božji zapoved najbolj krivo? Mislím, da največa krivica tega je lastna ljubezen. Zakaj ona vé za vse izgovore in ovinke, da sme najsvetejše dolžnosti zanemarjati, in največe pregrehe polepiti in s plaščem zakriti. Le poslušajmo njen priliznjeni glas, kako se izgovarjajo posamezni prelomljeavci Božjih zapoved. — Postavim: Lakomnik in odertnik, ki sebi in svojim še tega ne privošči, kar mora za največe potrebe biti, ki rajše lakoto, žejo, vročino, mraz in nagoto terpi, kakor svoj kup zmanjša, — s čim izgovarja malovrednej svojo nenasitljivo lakomnost, stiskavost, neusmiljenost, ali pa še očitno storjene krivice ubogim in sirotam? S tim, da mu je njegova gerda stiskavost kerščanska varčnost in skerb za prihodnje čase, kakor bi on in vsi njegovi imeli za vse-skozi na svetu živeti, kakor bi razun njega ne bilo nobenega rednika in oskerbnika, ne bilo tudi Božje previdnosti. — Kaj stori jeznariti in maščevanja željni? On izgovarja svoje zmerjanje in preklinovanje s tim, da je nagle jeze, in da ima hitro zavrelo kri, ali da je dolžen, za dobro ime se potegovati in ga vsega psovanja varovati, ali pa še pravi, da je to gorečnost za pravico, ravno kakor bi ne bil dolžen svojo divjo termo krotiti po zakonih svoje pameti in sv. vere, in poškodovanega dobrega imena po pravičnih potih iskati. — Krivičnež, ki svojega bližnjega, kjer le more, gane in goljufa, ima pri vsem tem tako lahko vest, da misli, da ga njegova potreba izgovarja in zato njegove krivice niso nič pregrešne, ker jih mora tudi on od družih terpeti, kakor da bi se dal greh z grehom opravičiti. — S čim zopet napuhnjeni in prevzetni svoje rogljato in terdo obnašanje opravičuje, da vsakega nazaj devlje, ki je po njegovih mislih manj kot on, ali ki noče njegovi častilakomnosti kadila zažigati in se njegovi visokosti vklanjati? On pravi, da tega zahtevajo njegove obilne zasluge, njegov stan, njegova glava in učenost. — S čim zopet nesramui nečistnik polepšuje svoje sramote? S tim, da so mu njegovi grehi le človeške slabosti. — In s čim tudi lažniki, obrekovavci in opravljiveci svojo vest tolažijo, če so koga prav dobro do kosti obrali, in njegovo dobro ime brez prizanašanja z vžganim znamenjem začertali? Tudi oni imajo svoje izgovore, da niso tako hudo mis-

lili, kakor se je na zadnje razneslo, da niso za res, ampak le v norcih govorili, se ne zanesli, da bo ta prijateljica vse to še vroče naprej trosila, da bližnji za tega voljo ne terpi nič škode, da morajo v družini kaki pogovori biti i. t. d. In tako je ni pregrehe, ktere bi lastna ljubezen ne vedila zmanjšati. To se pač ne pravi Božje zapovedi zvesto, na tanko in vestno spolnovati, in tako tudi Božjim zapovedim vdani kristjan ne ravna. On sicer spozna izgovore lastne ljubezni, ali ker ve, kako plitvi in prazni da so, jih ne posluša, in tedaj tudi za las ne odstopa od Božje postave. Tudi njegovi skrivni uameni in njegove skrivne dela so tako čiste in blage, kakor vse njegovo očitno početje, ker se boji tistega očesa, ki celo na skrivnem vidi bolj, kakor oči ljudi, ki jih vsaka veša preslepi. Zato se z boječnostjo tudi vseh stopinj zогiba, ki so mu lahko v dušno nevarnost. Z malo besedami: Pravi kristjan Bogu svojemu Najvišemu Gospodu z vso vdanostjo in pokorščino služi, iz ljubezni do Njega nobenega povelja za malo ne čisla, ne presliši nobenega klica njegove volje, ne zamuja nobenega njegovih migljejev in je zmiraj pripravljen storiti, s čemur bi se Njegove dopadljivosti vrednega storil. Tako je mislila in delala mati Zveličarjeva, in tako bi po njenem zgledu morali misliti in delati tudi mi. Nič bi nam ne smelo prijetniše biti, kakor spolnovati Božjo voljo, celo takrat, ako bi nas Božjo voljo spolnovati imelo težko stati. Tudi v tem nam je Marija prelep zgled, najčistejše naše ogledalo.

2. Spolnovanje Mojzesove postave zastran očiščevanja je bil gledé na Marijo velik in težaven dar. Zakaj, ker se je podvergla šegi, ki je le navadnim materam bila dolžnost, morala se je tako rekoč časti devištva odpovedati, in se k takim ženam šteti, ki so po navadnem natornem redu postale matere. Ali iz globoke ponižnosti in iz spoštovanja do Božje postave je hotla za nečisto veljati, dasiravno je bila nenavadna, nad vse povzdignjena mati Božja. Iz ljubezni do Boga je hotla za nečisto veljati, dasiravno je bila najčistejša svojega spola. Hotla je svoje dete pred Gospoda postaviti, dasiravno je vedla, da ga z navadnim darom ne more odkupiti, temuč da bo tega svojega preljubeznjivega sinu enkrat na križu vidila umreti, da plača grehe celega sveta. Vse to je Marija vedla, in Simeon jej je, ko mu otroka v njegovo naročje položi, oznanoval v preroškem duhu, da bo meč bolečin prebodel njeno serce. Vendar pa iz pokorščine in spoštovanja do Božje postave ni opustila dela, ki je bilo zanjo tako težavno.

Kako vse drugače pa mi delamo, kader nam Božja volja zapoveduje kaj storiti, ali ljubiti, kar poželjivosti hudo dé, ali opustiti in sovražiti, kar se naši lastni ljubezni prilizuje. Kakor hitro je na tem, da kako hudo željo ali strast zatremo, ali da kako čednost, sklenjeno z darovi in s težavami, spolnimo, berž nam

serčnost vpade, in mi obležimo pod svojo slabostjo, preden smo še svojo moč pod to butaro zadosti poskusili.

„Vzemi, je rekel nekdanj Bog Abrahamu, svojega edinega sina, ki ga ljubiš, in prinesi mi ga v klavni dar“; — in Abraham vzame svojega edinega, preljubeznjivega sina, in je pripravljen. Gospodu v dar zaklati ga. To terdo in naj teršo izmed skušinj je preстал Abraham; mi pa, ki imamo veliko lažje poskušnje in manjše darove, tako težko in še le čez leta in leta sklenemo, Božji zapovedi kak darek prinesiti. Lakomnik se noče ločiti od svojega posvetnega mamona, dasiravno mu mrtvi zaklad le nemir in skerbi pripravlja in njegovo vest s svinčeno pezo obtežuje. Nečistnik se ne odpove svojim sramotam, dasiravno ima od njih le kratek in živinski vžitek, veden nepokoj, časno sramoto in večno pogubo. Jeznariti sovražnega plamena do svojega sobrata noče zadušiti, akoravno njegovo lastno serce ta plamen pokončuje, ter mu vnanji in notranji mir podira. Obrekovavec noče premagati svoje nesramne želje, da bi nehal čast, poštenje in dobro ime svojega bližnjega spodkopavati, dasiravno mu njegov lažnjivi jezik pripravlja nezaupnost, zasramovanje, sovrašтво in preganjanje.

Ali je pa res tako težko, ali je res nemogoče zaničevati posvetne zaklade, ki nimajo nič prave cene, ki so nečimurni in minljivi? Je li res nemogoče odpovedati se kaki divji strasti, ki človeka pod neumno živino poniža? Je li res nemogoče, zavrelo kri ohladiti, ki le škodo in nesreče napravlja? Ali je res nemogoče, jezik v berzdah deržati, ki mir, prijaznost in ljubezen iz človeških družb preganja? Nobenemu se to premagovanje samega sebe ne bo zdelo nemogoče, kdor se hoče prav do živega prepričati, da je to, kar svet in poželjivost zahteva, veliko težavnije in večje, memo tega, kar nam vелеva Božja postava, ki je zgola ljubezen. Nobenemu se tako zatajevanje ne bo zdelo nemogoče, kdor je skusil, da greh in hudobija človeku ne prinašata ne obstoječega miru in veselja, ne pravega zveličanja, temveč vse to iz serca preženeta. Vsak, kdor si je to skušnje pridobil, ta v spolnovanji Božjih zapoved ne bo nikjer našel zadržkov in over, kakoršnih bi premagati ne mogel, zato ker ga Božja ljubezen vnema, njegova gnada močno podpira, in mu upanje po večnem plačilu v nebesih polajšuje vsak velik in težaven dar.

Prava otročja pokorščina toraj, ktero smo Bogu, svojemu Gospodu in Očetu dolžni, v tem obstaja, da vse njegove zapovedi iz ljubezni do njega zvesto spolnujemo ne le, kader jih lahko, ampak tudi tisti čas, kader nas težko stane.

S k l e p.

„Kdor moje zapovedi ima, in jih spolnuje, pravi Kristus, ta je, kateri me ljubi. In kdor mene ljubi, tega bom tudi jaz ljubil in moj Oče ga bo ljubil; jaz in moj Oče bova k njemu prišla in pri njem prebivala“. Kjer sta pa Oče in Sin, ondi je tudi sv. Duh; in kjer je sv. Duh, tam je nebeška tolažba, nebeško veselje. Srečen, presrečen toraj ta, kdor Gospoda svojega Boga ljubi in njegovim zapovedim zvest ostane do konca. Kader se začne solnce njegovega življenja pomikati za goro, lahko, kakor pobožni starček Simeon, poreče: „Sedaj, o Gospod, spusti svojega hlapca v miru, da bodo moje oči tebe mojega Gospoda in Zveličarja kmali gledale v tvojem kraljestvu, in tvojeга vžitka se veselile vekomaj!“ Amen.

Pridiga za 5. nedeljo po razglašenju Gospodovem.

(Močni so izgledi; gov. J. A—st.)

„Kader so ljudje spali, prišel je njegov sovražnik, in je prisejal ljulike med pšenico“. (Mat. 13, 25.)

V v o d.

V nebeškem kraljestvu, to je, v božjem kraljestvu na zemlji ali v sveti katoliški cerkvi, se še zmiraj tako godi, kakor je v priliki današnjega evangelija povedano.

Zmiraj in zmiraj se v cerkvi božji dobro seme božje besede seje; pa pridejo sovražniki in gledajo, kako bi plevel med pšenico prisejali, in otroke luči spravili v pogubljenje.

Svet obstoji iz dobrih, to je, iz takih, v katerih seme božje besede stoterni sad donaša, in iz hudobnih, to je iz takih, kateri semena božje besede ne sprejmejo v svoje serce, in ne pusté, da bi sad obrodilo, pa si tudi še to prizadevajo, plevel sejati in

vbraniti, da bi seme božje besede ne prinašalo tudi v drugih sadu. Ti poslednji sejejo ljuliko, in druge spridijo in v pogubljenje spravljajo z besedo in z izgledom; nar več hudega pa napravljajo s svojim slabim izgledom, ki ga dobrim dajejo.

Star pregovor pravi: „Besede mičejo, izgledi vlečejo“. To velja tako od lepega kakor od slabega izgleda. Lep izgled tiste, ki so že dobri, v dobrem še bolj poterja; hudobne pa od hudega odvrta in k dobremu spodbuja. Slab izgled pa škoduje ne samo dobrim, ampak tudi hudobnim; dobre v hudo zapeljuje, hudobne v hudobiji poterja. To-le resnico: „koliko premore lep in slab izgled, in česa nas to uči?“ želim vam bolj razjasniti. —

Pripravite svoje serce!

Razlaga.

Skušnija uči, da tovaršija, v kateri se vsakdan znajdemo, ima veliko moč do našega djanja in nehanja, in naše serce zamore nagniti k dobremu ali pa k hudemu.

Dobra tovaršica se meni zdi podobna lekarnici (apoteki), v kateri so mnoge drage in lepo-dišeče zeliša in mazila shranjene; če se delj časa v lekarnici zaderžiš, navzamejo se tvoje oblačila prijetnega duha tako, da ga tudi na dom seboj prineseš. Ravno taka se tudi godi, če se vsakdan v tovaršiji pobožnih in bogaboječih ljudi znajdeš; prijetni duh njih čednost bo tvojo dušo prešinil, te bo na dom spremil, in ti bo dajal priložnost, da si eno ali drugo lepo čednost prilastiš. Mi smo prijeten duh Kristusov, piše sv. apostelj Pavl; on hoče reči, mi tak prijeten duh keršanskih čednost razširjamo, da vsi, s kterimi se pečamo, po našem lepem izgledu zaželé, posnemati nas. Zato pravi sv. Ambrož: „Kdor pravičnega vidi, razveseluje se nad njim, in si prizadeva tudi pravičen biti“.

Resničnost teh besed je sv. Bernard poskusil nad svojo sestro. Ta je živela v samostanu, pa duhovno življenje ji je kmalo tako zoperno postalo in taka nevolja jo je v samostanu nahajala, da je mislila, da ga ni kraja na svetu, kjer bi se več težav in sitnost najti moglo. Ko so ji take misli po glavi rojile, obiskala je svojega brata Bernarda, in je nekej časa pri njem prebivala. Poslušala je vsakdan njegove pobožne pogovore, in njegove čednosti opazovala, kterih svitloba je ves samostan napolnovala. Spoznala je njegovo veliko ponižnost, njegovo čistost, pobožnost, in bogaboječnost, njegovo poterpežljivost in ljubezen. Po tem se je prijet-

nega duha, njegove čudapolne svetosti tako zlo navzela, da se je svojega prejšnega življenja in svoje nestanovitnosti v sereu sramovala, in z novo gorečnostjo svojemu svetemu bratu podobna biti si prizadevala. Toliko premore tovaršija z dobrimi in bogaboječimi ljudmi.

Z lepim izgledom človek dostikrat več opravi, kakor z nar bolj zgovorno besedo, in nar bolj ginljivim prigovarjanjem, več kakor z nar ostrejšim žuganjem.

Lep izgled je pridiga, s katero tudi blapec svojega gospodarja in dekla svojo gospodinjo svariti smeta, in gospodar in gospodinja se zato še pokregati ne smeta; je pridiga, s katero tudi priprost neučen kristijan učenemu zamore na vest govoriti; je pridiga, s katero otroci svojim staršem, kmetje svojemu fajmostru, podložni svoji gosposki globoko zamorejo v serece segati.

Lep izgled kristjana je tako rekoč živ katekizem; je evangelje, ki je vsakemu odperto, in v katerem vsak zamore brati, kar je Jezus Kristus učil od ponižnosti, od krotkosti, od poterpežljivosti, od ljubezni, od zaničevanja sveta i. t. d. Vse, česar nas nar bolj zgovorni pridigar z vso svojo zgovornostjo učiti zamore, to nas uči prav po domače in prepričavno življenje pobožnega kristjana. Naj pridejo vsi nečistniki skupej, in postavite čistega človeka med nje; naj pridejo vsi pijanci, in postavite treznega človeka med nje; naj pridejo z eno besedo vsi grešniki, in postavite pobožnega kristjana med nje; on jih osramoti, kaznuje in opominja bolj, kakor nar ostrejša pridiga. O velika moč lepega izgleda!

Veliko bi vam jes lahko govoril o dobrem izgledu, pa ker mi čas tega ne dopušča, zapomnite si vsaj to:

a) Z dobrim izgledom, ki ga drugim daješ, nar več koristiš sam sebi. Glej, s svojim lepim keršanskim obnašanjem ti sam sebi stopnjice delaš, po katerih hodiš proti nebesom.

b) Če lepo, po keršansko živiš, tudi drugim koristiš, ker z lepim izgledom grešnike iz spanja budiš. Po dobrih izgledih je bilo že mnogo grešnikov spreobrnjenih, kakor postavim sv. Avguštin, ki je sam pri sebi mislil in rekel: „Če so ti in ti zamogli, zakaj bi jes ne mogel?“

c) Dobri ljudje pa se po dobrih izgledih še bolj v dobrem poterjujejo, da se ne dajo lahko s prave poti zapeljati, ampak da tolikanj krepkeji hodijo po nji. Zlasti pa je na dobrem svetu veliko ležeče, če imaš okoli sebe otroke ali mlade ljudi. Za take je dober izgled ravno to, kar je ljubo solnce in rahli dež za cvetoče drevesca in poljski sadež; natihoma in nevidoma pospešuje mladostnim srcem krepko rast. Toda, dobro si zapomni, da to še ni dober izgled, če se kdo le pred drugimi pobožnega in poštenega dela; to je le hinavščina, ki nima nobenega žegna od

Boga; dober izgled mora biti resničen; t. j. ti moraš keršansko govoriti in ravnati zato, ker res po keršansko tudi misliš, in ne zavoljo tega, ker te ta ali uni posluša in gleda. Pa ravno takega dobrega izgleda je na svetu malo, slabega izgleda pa je na svetu silno veliko.

Pa tudi slabi izgled ima svojo moč, in slab izgled je toliko močnejši in nevarniši, ker človek je že od nature k hudemu nagnjen. Kakor škodljiv plevel, ki se ne da zatreti, in zmeraj spet z nova priraste, tako je tudi poželjivost v našem sercu korenine naredila, in nas dan za dnevom v hudo napeljuje, in se zmiraj znova v našem sercu vzdiguje, ko mislimo, da smo jo vstrahovali.

Kader se pa k temu hudemu nagnjenju, ki že v našem sercu tiči, še zápeljive besede in moč slabega izgleda pridružijo: potlej bo težko drugači, kakor da bo čednost obnemogla, in da bo greh gospodovati jel. Suho slamo zapaliti je lahko, če se pa z žveplom pomeša ali z oljem polije, pa še raji in hitreji gori, in se ne da lahko pogasiti.

Kader slišite, da je ta ali uni človek, ki je pametnega, modrega zadržanja bil, zašel v velike pregreške in zmote, začudite se, osupnjeni z glavami majate, in skorej verjeti nočete, da bi se bil na enkrat tako popačiti in spozabiti mogel. O gotovo poznate marsikterega sina, ki je pred nekaj časom vbogljiv, priden, tih, trezen, sramožljiv bil — in zdaj je ves drugačen: razberzdan v cerkvi, nesramen v svojih pogovorih, nepokoren svojim staršem, ali je pijanec, igravec, ponočevavec, nečistnik, pretepavec postal. — Od kod to? Kaj ga je tako spridilo? — Le pregledujte njegovo življenje, in našli bote, da slab izgled je njegovo serce ostrupil in spačil. — Ali pa — ali še niste slišali nobene matere, jokati in žalovati zavoljo nesreče in sramote, v katero je njena hči prišla? Oh, pravijo ljudje, poprej je bila tako tiha, pobožna, sramožljiva in bogaboječa; povsod so jo radi imeli, in vsem dekletom je bila izgled pobožnosti. Oh, zdaj pa? Ni je več poznati; tako prederzna v pogledih in v hoji, tako nesramna v govorjenju, tako mlačna v molitvi, tako zanikerna in čmerna pri delu, tako ošabna in nečimerna v obleki; oh, morebiti je še kaj več! — Od kod to objokovanja vredno spremenjenje? Vprašajte jo, in če še zamore odkritoserčna biti, sama vam bo spoznala, da slab izgled družih je tako daleč jo pripravil.

Pa kaj se oziramo na druge, poglejmo sami na-se, in preiščimo enkrat svojo lastno vest! Grehi, ki nam toliko nepokoja delajo, gerde navade, ktere opustiti nas toliko truda stane, hude strasti, ktere iztrebiti nam je tako težavno, in vsi tisti hišniki, naj se že imenujejo kakor hočejo, ki so se v naše serce vgnjezdili, in se ne dajo iz njega izgnati, kako so vanj prišli? Le resnobno enkrat to premislimo, in našli bomo, da večidel od slabih zgledov

pridejo, ki smo jih nad drugimi vidili, in ki so nas v ravno tiste pregreške zapeljali, ali so vsaj naše poboljšanje ovirali.

Ljubi kristjani! ker izgledi, posebno slabi izgledi toliko moč do našega življenja imajo, česa se nam je iz tega učiti?

1. Naša sveta dolžnost je, da si prizadevamo drugim lepe zglede dajati. Jezus pravi: „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše lepe dela, in časté vašega Očeta, kateri je v nebesih“. (Mat. 5, 16.) — In sv. Pavl v I. listu do Timoteja pravi: (4, 12.) „Izgled bodi vernim v besedi in v obnašanju, v ljubezni, v veri, v čistosti“.

Ti praviš: Ako bi jaz le enkrat pridigovati smel, jaz bi ljudem prav povedati hotel. Jaz pa te za terdno zagotovem: Boljši, razumniši, krepkejši ljudem ne moreš povedati, kakor če jim dober izgled daješ. Pridiguj tedaj s svojim dobrim, spodbudnim izgledom.

2. Varujmo se, da drugim ne bomo slabih izgledov dajali, da jim ne bomo v spodtiklejši. Zveličar strašno gorje žuga tistim, ki slabe izgleds dajejo: „Gorje svetu zavoljo pohujšanja! Pohujšanje sicer mora priti, ali vendar gorje tistemu človeku, po katerem pohujšanje pride“. (Mat. 18, 7.) „Bolje bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen obesil na vrat, in se vergel v morje, kakor da pohujša kterega teh malih“. (Luk. 17, 2.)

Pomislite to gorje vi vsi! Posebno pa vi starši, da ne bote v spodtiko tistim, katerih duše bodo enkrat iz vaših rok tirjane! „Gorje!“ oh, očetje, matere, nikar ne pozabite tega! Vaši otroci pazijo na vaše govorjenje in na vaše dela, in če slabe izgleds nad vami imajo, tudi otroci pridni ne bodo. Gorje potlej njim in vam!

Pomislite to tudi vi gospodarji in gospodinje, in predpostavljene vsi! Oči vaših podloznih so na vas obrnjene. Če je vaše življenje božjim zapovedim nasprotno, mislil si bo podložni: „Če moj predpostavljeni tako živi, zakaj bi jaz ne smel storiti, kar on stori“. Tako predpostavljeni mori duše tistih, pred katerih obličjem on greši.

Pomislite to gorje vi, ki vam je Bog dal starost doživeti. Mladina spoštuje vaše sive lase, in misli, da po pravi poti hodi, če se po vašem zadržanji ravna.

Ja, očetje, matere, predpostavljeni, starčki in vi kristjani vsi! vedite, da strašni so nastopki, ki jih redijo hudi izgledi, in ojster bo odgovor pred sodnikom, ki bo enkrat tiste duše od vas tirjal, ki jih je s svojo drago kervjo odrešil, pa so se zavoljo vašega slabega izgleda pogubile morebiti za vselej!

Jaz večkrat mislim na priliko od pastirja in čede. Neki pastir je pri svoji čedi zaspal. Sedel je na skali. Za njim je

bil globok prepad. V spanji je večkrat z glavo pokimal. Ovni, ki so pred čedo hodili, so menili, da pastir se hoče z njimi terkati, so se zaleteli v njega, so ga v brezen pahnili, so se sami za njim zvernili, in z njimi cela čeda, ker ovce so šle za ovni. Žalostno je, kader pastir spi, še bolj žalostno, kader predpostavljeni in umetnije glave slab izgled dajejo. Dostikrat se zato cela soseska v revščino in pogubo pogrezne.

Ja, vi očetje, matere, predpostavljeni stari ljudje, vi kristjani, groza naj vas obhaja zavoljo strašnih nastopkov, ki iz slabih izgledov izhajajo, trepetajte pred ojštrim odgovorom, ki ga bote enkrat pred božjim sodnikom dajali zavoljo duš, ki jih je z drago kervjo svojega Sina odkupil, vi pa ste jih s svojim slabim izgledom za vselej pogubili.

3. Da pa sami na krive poti ne zaidemo, pa previdni bomo, in izvolimo si v posnemanje dobre izgledne prave čednosti in pobožnosti. Kje bomo dobre izgledne našli? Ljubi kristjani! pri svetu ne! Gorje tistemu, ki se ravna po izgledih sveta! Oh, svet ima le izgledne v poželjivosti oči, v poželjivosti mesa, v napuhu življenja pokazati! Zato opominja sv. Pavl: „Prosim vas, bratje! pri usmiljenji božjem, ne ravnajte se po tem svetu, temuč preiskujte, kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja“. (Rim. 12, 1. 2.)

Kristjani! Gospod vas je izbral zmed sveta. Ne smete se po veliki derhali ravnati in misliti, da morate živeti, kakor veči del ljudi živeti vidite. Oh, to ni prava pot! Zveličar nas različno svari pred njo in pravi: „Široke so vrata, in prostorna je pot, ktera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po nji noter hodijo. Kako oske so vrata, in tesna je pot, ktera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo“. (Mat. 7, 13, 14.)

Hočete zvestih posnemavcev božjega Učenika in lepih izgledov za-se iskati, iščite jih pri božjih svetnikih. Sveta cerkev vsakdan obhaja praznik kacega svetnika, in nam njegov izgled pred oči stavi. Bodite mladi ali stari, revni ali bogati, v vseh okoliščinah vašega življenja so vam svetniki v izgled. Če se po teh izgledih ravnate, ne bote zgrešili prave poti, in bote srečno dosegli svoj cilj in konec. Potlej bote podobni tistemu, ki je rekel: „Kdor hodi za meno, ne hodi v tamoti, ampak bo imel luč življenja. — Kdor hoče moj služabnik biti, naj hodi za menoj. — In kjer sem jaz, tam tudi moj služabnik bo“. (Jan. 12.) „In bo moje veličastvo gledal“. (17, 14.) Amen.

Pridiga za nedeljo septuagesima.

(Delavci božji smo ; gov. J. Šk.)

„Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, ki je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd. Mat. 20, 1.

V v o d.

Danešna nedelja se imenuje „septuagesima“ ali po slovensko „sedemdesetnica“, in sicer zato, ker je od nje do velike noči ravno 70 dni. Pervi kristjani so z danešno nedeljo post začenjali in ta čas cerkev že danes v višnjevo barvo pokore oblači in s tiho žalostjo za svojimi sinovi in hčerami gleda, ki posebno slednje pustne dni vsi zdivjani za grešnimi vesellicami letajo. Vesele pesmi prenehajo in mesto njih se že precej v začetku sv. maše molijo besede 17. psalma: „Obdale so me smertne bolečine — bolečine peklenske so me obdale“.

Svet se veseli, sv. cerkev pa milo zdihuje in kakor skerbna mati svoje otročiče kliče rekoč: „Otroci! ne letajte za hudobnim svetom in njegovimi grešnimi vesellicami, ki vas le nesrečne storè, nujte, da vas jes, vaša skerbna mati, za roke primem in vodim! Le pridite in z meno vred žalujte čez svoje in svojega bližnjega grehe, katerih se te dni toliko stori. Le tako se bo naša žalost v veselje spremenila; saj zveličani so žalostni, ker razveseljeni bodo“.

Ja ljubeznivi! z današnjim dnevom naša sv. mati kat. cerkev že čas pokore začjenja, in na čelo sv. posta lepo evangelje od delavcev v gospodovem vinogradu postavi, rekoč: „Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, ki je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd“. Kdo pa je ta hišni gospodar, vinograd, delavci in denar. Hišni gospodar je nebeški Oče sam, ki je v raznih časih in sicer že v stari zavezi po svojih služabnikih, v novi zavezi po svojem lastnem Sinu in aposteljnih delavcev, t. j. ljudi najemal in klical v svoj vinograd, to je: v sv. kat. cerkev. Večer plačila bo naša slednja ura, in plačilo, katero bo nebeški Oče pridnim delavcem dal, bo večno življenje v nebesih. O ljubi

moji bratje in sestre! v ta vinograd Gospodov smo tudi mi vsi poklicani, ali pa v njem tudi pridno delamo? To je vprašanje, na katero slehernemu lastna vest odgovoriti zamore. Da bote tudi vi pridni delavci v Gospodovem vinogradu, bom vam iz današnjega sv. evangelija nekatere posebne nauke poiskal, in iz celega serca želim, da prinesó vašemu sercu obilno tolažbe in pomoči, da pri težkem delu ne opešate.

Terto božje besede bi rad prav globoko v vaše serca zakopal in prosil bi hišnega Gospodarja, naj bi jo On, Oče vse milosti, poškopil s svojo gnado, da se lepo ozeleni in obrodi obilno obilno najzlahotnejšega sadu! Gospod usliši našo molitev! In naše vpitje naj k tebi pride!

Razlaga.

1. Mi vsi smo delavci v Gospodovem vinogradu. Kakor dela težak, najemnik in hlapec v službi svojega gospoda, ravno tako stojimo tudi mi v službi Gospoda nebes in zemlje, in smo dolžni pridno delati. Bog je naš Gospod in hišni gospodar, in mi smo Njegovi služabniki, in smo dolžni delati za božjo čast in za zveličanje neumerjoče duše. Le pogledjte Marijo! Komaj ji nebeški angel božjo voljo naznani, že zakliče ponižna devica: „Glej dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi“. Kakor je rekla Marija, in se je božji volji popolnoma podverгла, ravno tako se moramo tudi mi vdati v voljo božjo in „skerbeti najpred za božje kraljestvo in za njegovo pravico, ker vse drugo nam bo priverženo“, govori Kristus sam. Torej mi vsi brez vsega razločka, smo pred Bogom le revni hlapci in dekle, poklicani v vinograd, da ne stojimo brez dela, temuč ravnamo po besedah sv. apostelna Pavla, ki nas opominja rekoč: „Služite ne le na oko, kakor da bi hotli ljudem dopadati, ampak kakor hlapci Kristusovi storite voljo božjo iz serca radi, in služite z dobro voljo, kakor Gospodu, in ne kakor ljudem; ker veste, da bo slehern to, karkoli je dobrega storil, prejel od Gospoda, bodi si hlapec ali prost“. Glejte, ljubi moji! tudi stan, v kterega vas je Bog postavil, je za vas vinograd, v kterem morate pridno delati, ker vsi smo božji hlapci in ne moremo reči, da nas nikdo ni najel. Že po zakramentu sv. kersta smo v Gospodov vinograd stopili; blagor nam, če bomo pa tudi tako delali, kakor smo pri sv. kerstu po naših botrih obljubili; takrat smemo upati, da nam bo pa tudi hišni gospodar, nebeški Oče, dal obljubljeni denar, kader se bo nagnil večer našega življenja.

2. Da Bog tistim, ki Njegovo voljo spolnujejo tudi obljubljeni plačilo deli, je drugi nauk, ktereга posnamemo iz prilike današnjega sv. evangelja. Delavci, od kterih današnje sv. evangelje govori, so prijeli obljubljeni plačilo; ker so služili zvestemu gospodarju, ki je tudi bil mož beseda in je do vinarja vse natajuko odrajtal, kar je obljubil. Ta zvesti gospodar je Bog, ki je svojim služabnikom obljubil obilno plačilo in ga tudi dati hoče. Ja, ljubi moj! košček kruha, ktereга lačnemu revežu podeliš, kozarec merzle vode, ktereга z dobrim srcem žejnemu ponudiš, brez plačila ostal ne bo; ker Bog je vse to poverniti obljubil in gotovo se bo zgodilo, saj On je neskončno zvest v svojih obljubah. In če tudi za dobrimi deli plačilo precej ne pride, le poterpi nekoliko časa, glej saj so tudi evangelijski delavci do večera čakali svojega plačila. Večer ta, ljubi moj! bo za te še le nastopil, ko se ti večnosti vrata odpró. Ne v tem življenju, ampak še le gor boš prejel pravo plačilo za težo in vročino dneva. Setev le je tukej, tamkej še le bo žetev. Kdor že tukaj za vsako delce, ktero iz ljubezni do Boga stori, plačilo imeti hoče, podoben je hlapcem in deklam, ki že popred svoje plačilo tirjajo, preden so ga zaslužili.

3. Da boš pa obljub Kristusovih vreden in obljubljenega plačila deležen postal, moraš tudi rad in z veselim srcem za delo poprijeti v vinogradu Gospodovem. Naj že molimo ali delamo, naj že gremo v cerkev ali na delo, storimo voljno in iz ljubezni do Boga; saj delamo za večnost, za prihodno življenje, in Bog nikomur dolžen ne ostane. Glej revni kmetič, veliko se trudiš in ubijaš, da pošteno svojo družino prerejaš. Jutrajno sonce te že na polju najde in na polju te zapusti sonce večerno. Nosil si težo in vročino dneva; pa pri vsem tem si bil vesel in si se v voljo božjo vdal, veseli se hladnega večera, že deli hišni gospodar obilno plačilo! Ubogi rokodelec! pridno delaš od svita do mraka, da imaš težke žulje na svojih rokah; pa delaš vendar z veseljem in večkrat med dnevom misliš na svojega stvarnika, ki ti je dal zdrave roke in moč za delo; tudi za te bo prišel hladni večer tvojega življenja, da si boš počil in prijel zasluženo plačilo. In kaj bi od tebe bogaboječi hlapec in dekla rekel? Celi dan se ubijaš in si z velikim trudom svoj kruhek služiš, pa si vendar vesel in se izročiš Tistemu, ki tudi drobnih ptičic pod nebom in rožic na polju ne pozabi. Kaj bi od tebe rekel, bogaboječa in sramožljiva deklica! ki zavoljo svoje pobožnosti in lepe nedolžnosti tudi od drugih dekel zasmeh in zasramovanje terpiš, pa si vendar vesela in se v voljo božjo izročiš; glej, kmalo bo prišel tudi za te hladni večer plačila, in Jezus, tvoj ženin, ti bo prinesel deviško krono, in ta zvenila nikdar ne bo! Ja ljubeznivi! naj nam pridejo tudi vroči dnevi v našem življenju, kristjani smo; bodimo torej tudi pridni delavci v Gospo-

dovem vinogradu in gotovo, bomo tudi na večer svojega življenja prejeli obilno plačilo, katero je Bog, ta hišni gospodar, dati obljubil vsem tistim, ki ga ljubijo!

4. Da bomo pa hišnemu gospodarju v njegovem vinogradu dopadli, moramo pa tudi zvesto in stanovitno delati. Posvetni služabniki so večkrat le tako dolgo zvesti in pridni, dokler jim gospodarji za petami hodijo; pa vse drugači moramo mi v božji službi biti; saj dobro vemo, da Bog vse vidi in ve in ne more ne goljufati, ne goljufan biti, zato pa pravi že sv. Avguštin: „Naj delam, karkoli hočem, vidiš me ti, o Gospod! ti pregleduješ vse moje misli, namene, besede, terpljenje in žalosti in tudi vse moje dela.“ Zvesto in stanovitno moramo Bogu služiti, ker po besedah današnjega sv. evangelja Bog ne gleda toliko, kako dolgo, temuč veliko več, kako zvesto kdo dela in njemu služi. Zato pa tudi že Jezus sam govori: „Blagor služabniku, ki bo v službi za zvestega spoznan.“ Naj torej delamo, karkoli hočemo, mislimo si, da je Bog vedno pri nas in nas vidi v črni noči ravno tako, kakor pri belem dnevu!“

S k l e p.

Ljubeznivi! naj bomo v stanu tem ali unem, naj že bomo imenitni ali zaničevani, bogati ali revni, pred Bogom smo vendar vsi služabniki, hlapci in dekle enega hišnega gospodarja, nebeškega Očeta. Ta misel nas bo navdajala s sladko tolažbo in serčnostjo, da bomo pa še bolj zvesto v Gospodovem vinogradu delali. O ljubi moji bratje in sestre! poklicani smo vsi v ta vinograd; Bog daj! da bi bili pa tudi vsi izvoljeni. Oj da bi tudi vsem nam, kader bo prišel večer našega življenja, večer plačila, hišni gospodar ves prijazen rekel: „Pridi! dobri in zvesti hlapec, pridna in zvesta dekla! ker si bil v malem zvest, hočem te čez veliko postaviti: Pojdi v veselje svojega Gospoda!“ Amen.

Pridiga za nedeljo seksagesima.

(Čemu papežu dež. vladarstvo? gov. K. K.)

„Ti si Peter, to je skala, in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenške moči je ne bojo premagale“. Mat. 16, 18.

V v o d.

Kedar današno sv. nedeljsko berilo premišljujem, nehotoma mi pridejo na misel sv. oče papež, kateri so zdaj ravno tako stiskani in preganjani, kakor je bil nekdanj sv. Pavl po svojem lastnem popisu. Komaj so eni stiski ušli, že jih druga še hujša čaka, tako, da je celo 23 letno vladanje Pija IX. dosihdob vedni kelih poln najgrenkejših britkost in se nad njimi spolnuje geslo, ki se jim je po stari prerokbi odločilo: „Crux de cruce“, to je „križ od križa“. Gotovo jih tudi med nami ne manjka, kateri zoper sv. Očeta govoré, jih obrekujejo, posebno v najnovejšem času, ko so se vrata peklenške široko odperle in nekaj najhujših duhov bilo spuščenih. Posebno radi poprašujejo: čemu papežu dež. vladarstvo? i. t. d. To vam hočem kratko razjasniti, začnem zopet v imenu Jez. v prid sv. Očetu-naměstniku Njegovemu.

R a z l a g a.

1. Po božjej previdnosti se je zgodilo, da so se papežu z Rimskim mestom vred tudi nekatere okolj ležeče dežele podarile. Tako je že cesar Konstantin Veliki, ki je prvi zmed starohajdovskih cesarjev kerš. vero sprejel in se kerstiti dal, 300 let po Kristusu mesto in bližnje kraje papežu odstopil pod imenom „dedščina sv. Petra“. K temu je še prišlo, kar je pobožni fracoski kralj Pipin 800 l. po Kr. apostoljskemu ali papeževemu stolu daroval in da-

rivno pismo na grob sv. Petra položil. Pozneje je prirastlo mali papeževi državici še več drugih pokrajin, pa vse to po najbolj poštemem potu, da se nobeden drugi deželski vladar tolike starosti in pravičnosti svojega trona hvaliti ne more.

2. Zdaj pa pride talijanski kralj s svojimi pomagači, eden brezvernejši in brezbožnejše kakor drugi, in si odterga zdaj en kos papeževih dežel, kakor se je pred 8 letmi zgodilo, ko so papežu po roparsko skoro vse kraljestvo silama vzeli in drugi Italiji pridružili, le peti del njihovih dežel jim ostalo še je. Ali kakor tatovi, ki se nikdar nasititi ne dajo, pri prvi priložnosti spet pridejo; če jim je enkrat po sercu šlo, tako tudi sovražniki papeževi; priderli so lanske jeseni drugokrat in seer še zvijačnejši ko prvokrat, naj bi se Rimskega mesta polastili, sv. očeta papeža celo izslekli in jih pred mestne vrata posadili, naj gredò s pastirsko palico po svetu in si mirnega in obstoječega kraja iskat, od koder bi kat. cerkev vladali. Tukaj mi pride na misel pastirski list, ki so ga rajni knezoškof Anton Martin v adventu l. 1860 razpisali kratko potem, ko so bile papeževe dežele zgubljene in so se sv. Oče v najhujši stiski znašli. Priporočili in vpeljali so takrat bratovšnjo sv. Mihaela sv. očetu v pomoč, naj verni kristijani pridno molijo in po priprošnji sv. Mihaela, poglavarja angelskih trum in patrona cele kat. cerkve terkajo na serce božje, da bi se enkrat svojega namestnika vsmilil in ga rešil vsake sile. Med drugim so prosili v tem svojem listu: Molite in bote prejeli i. t. d. (Drobt. 1864 pag. 44. — usque ad „hoče“.) — Kakor bi bili prerokovali, tako so govorili in mi smo še spolnjenje teh preroških besed doživeli. Zakaj tisto nedeljo po vseh svetnikih predlanskega leta so bili papeževi nasprotniki tako otepeni, da za nekaj časa jih ne bo mikalo, drugič v Rim iti. Za Jezusa, za papeža, zoper peklenke vrata so klicali zvonovi. Kakorkoli so se napihovali in kričali Garibaldinci, spodletelo jim je in kakor prah po vseh štirih vetrih so se razkadili.

Vendar pa ne mislite zdaj, da bodo zdaj mirovali. Bati se je timveč, da se bo po evangeljskih besedah zgodilo. (Mat. 12, 43—45.) Že spet rogovilijo, se zbirajo in spravljajo na noge in morebiti ne bo veliko mesecev preteklo in spet vam bomo kaj novega zastran papeža sporočiti imeli. Kaj pa ti sovražniki papeževi nameravajo? Zakaj vse svoje žile napenjajo, papeža ob njih dežele in vladarstvo spraviti? Da vam kratko povem: Vse keršanstvo hočejo zatreti in na njegovih razvalinah golo paganstvo postaviti, vse kraljevske trone prevreči in sebe za vladarje oklicati. Zato so že vse druge deželske vladarje po Laškem pregnali, le papež se jim še branijo, papež so jim na poti pri dosegi svojih peklenških namenov. Papež so steber in varh kerš. resnice in

dokler še oni na svojem apost. tronu sedijo, je še sv. vera med nami mogočna in neoškodovana. Berž pa ko bi se z papežem kaj narobe zgodilo, bi se to tudi nam poznalo, vera bi pešala med nami in znalo bi se še zgoditi, da pravičen Bog v kazen naše mlačnosti in nemarnosti, s katero smo sv. očeta brez pomoči pustili, svečnik sv. kerš. kat. vere od nas odmakne in v druge kraje prestavi. Z sv. vero vred pa bi tudi kerš. zadržanje, sv. pravičnost zibnila zmed nas: nobeden red ne bi bil več na svetu, splošnja razujzdanost bi kakor strašna povodenj se razlivati jela. To pač dobro vedò sovražniki, za to so jim papež tak tern v peti, od tod njih hudíčevo prizadevanje, papeža ob vso veljavo na svetu, pa tudi ob vse pripomočke pripraviti, kateri so jim potrebni za spolnenje svojega previsokega poklica, zato se tako silovito poganjajo, sv. očeta v sramotne spono zakovati, da bi bile jim roke zvezane in bi se ne mogli več prosto gibati, ne vladati cerkve od Jezusa jim izročene. Zato so si za vodilo izvolili besedo: „Rim ali smert“, zato celo po 5 glđ. letnega davka plačujejo za vojsko zoper Rim, in tako tedaj sovražniki papeževi sami nas učijo, koliko da je nad tem ležeče, da papež v posestvi svojih dežel ostanejo.

3. Pa mi kdo vgovarja, kakor se žalibog dan. dni dostikrat tudi med katoličani čuje: „Kaj pa, ko bi papež dež. vladarstvo zgubili, bi pa potem ložeje svoje duh. dolžnosti oskerbovali, dokler jih ne bi posvetne skerbi motile“. To se mi ravno tako zdi, kakor ko bi ti kdo svetoval, da znebi se vsega svojega posvetnega imetja, katero te le od skerbi za dušno zveličanje odvráčuje in boš potem lagleje za večnost skerbel. Res je, da na eni strani so skerbi deželskega vladarstva sitne in nadležne, na drugi strani pa se jih sv. oče zogniti ne morejo, ako želijo neodvisni biti od drugih vladarjev in brez zadržka sv. kat. cerkev vladati.

Tudi tvoje posestvo in gospodarstvo ti ravno ni v hasek in dušni dobiček in vendar Boga hvališ, da vsaj imaš kaj svojega; koliko bolj še to od papeža velja, kateri pa gotovo vejo posvetno skerb z duh. dolžnostmi tako zediniti, da jim ova na škodo ne bo, kakor se tudi dosihdob ni še slišalo, da bi bilo posvetno vladanje papeža opoveralo pri duh. vladi. — Verh tega papež imajo svoje dežele po najboljši pravici, in kdor svetuje, da bi se odpovedli svojih dežel, je podoben možu, ki reče svojemu sosedu: „Glej tvoja njiva ravno v sredi med mojimi leži, in ko bi bila moja, bi se mi jako prilegla“.

Napčno bi bilo misliti, da papež, svojih dežel obropani, ložeje bi svoje duh. dolžnosti spolnovali, kar vam hočem očividno dokazati. Papež sami za se le čisto malo potrebujejo, da marsikteri posvetni gospod več, ampak vse le za blagor sv. cerkve. V

Rimu imajo dokaj takih zavodov ali hramov, v katerih se misijonarji podučujejo, ki jih pošiljajo po vsem svetu, oznanovat sv. evangelje in jih vzdržujejo in vso le mogočno pomoč in podporo davajo. Verh tega potrebujejo za vladanje sv. cerkve dosti duh. pomočnikov, služabnikov, poročnikov v Rimu in po celem kerš. svetu, ki jim v opravljanji njihove duh. službe pomagajo, in ki jih morajo papež plačevati. Verh tega so tudi oni, akoravno so skoro ob vse svoje dežele prišli, dolgove prevzeli, ki jih morajo nositi, dokler sardinski kralj štibre vleče iz tistih dežel.

4. Iz tega tedaj vidite, k čemur da je papežu posvetno vladarstvo, da imajo s čem tudi za duh. potrebe skerbeti, in ravno zategadelj jih hočejo sovražniki na beraško palico spraviti, da, ko bi jim ti studenci vsahnili, bi bili tudi nezmožni, svojim raznim dolžnostim zadostiti, ki jih deloma tudi kot duh. vladar imajo. Torej ne recite: „Čemu je papežu deželno vladarstvo, čemu denarje, čemu vedno pošiljanje v Rim?“ Glejte toliko let že pastirujejo sedajni viši pastir Pij IX. pa vam še niso prišli, dokler niso potrebovali. Ali odkar so jim dežele kratili in jim dohodke zaperli, so primorani terkati, vas prositi za milošnjo in bodo še več, ako še ob zadnji kos svojega posestva pridejo. Da so pa kos se braniti zoper silovite nasprotnike, jim je treba vojščakov, voskinega orodja in veliko drugih reči in k temu spet denarjev, ko bi vsega tega treba ne bilo, ako bi jih lepo pri miru pustili. Dokler pa je njih sv. dolžnost, svoje posestva braniti in tega ne premorejo brez naše pomoči, je gotovo tudi naša dolžnost, jim pod rame seči, kakor sta Mojzesu na gori Hnr in Aron postarane roke držala, dokler se je Izrael na planjavi zoper Amalekičane bojeval. — Tudi ne recite mi, da bi bilo cerkvi in papežu pomagano, ako bi deželni vladarji papežu odrajtovali, česar potrebujejo. Kdo ne vidi, kako nezanesljivo bi to bilo, in kako bi bili papež v sramotnem beraškem stanu, da nič ne rečem da bi lahko ž Njimi ravnali kakor radi, ker oni bi bili podložnik in sužen. Da pri takem stanju kat. cerkvi ne bi se dobro godilo, je očitvidno in je s kervamimi pismenkami zapisano sem od starih časov, ko so se papeži v taki sužnosti znašli. Kaj imajo papež od posvetnih vladarjev pričakovati, vsak dobro ve, Oni sami pa najboljše. Zato tudi stavijo vse svoje zaupanje le na Boga, ki jim je vselej pomočnik bil in tudi bo. Zakaaj, ravno ta čudovitna zmaga, ki so jo papež s pešéico serčnih vojakov nad Garibaldinci si pridobili, je porok, da je Bog ž Njimi, da toraj se za pravično, božjo reč poteguje, kdor se za papeža poskuša. Ne morem vam pri tej priložnosti zamolčati dvojje prigodb, pri kterima se je očitno vidila pomoč in roka božja nad papežem. Znani Voltaer, zaprisežen sovražnik cerkve in papeža, je nekemu prijatlu (Frideriku Pruskemu)

ravno tako zakletemu zoperniku vsega keršanstva pred kakimi 100 letmi pisal, da čez 20 let misli kat. cerkev pokopano videti in ji še mertvaško pesem zapeti. Ali glejte! Ravno 20 let pozneje in na ravno tisti mesec in dan, kakor je bilo zlodčasto pismo spisano, umerl je in svojo nesrečno, nespokorjeno dušo izdihnil, iti pred pravico božjo. Čujte tudi, kaka je bila z Napoleonom I. Ko so papež izsklenjenje iz cerkve zavoljo njegovih krivic izrekli, bahal se je ošabno: „Zavolj tega še ne bodo mojim vojakom puške iz rok padle“. Ali kaj se zgodi? Leta 1812 s svojo premoogočno vojsko gre na Rusovsko in tukaj ga božja roka dohiti. Le malo jih je celih in zdravih nazaj prišlo, vsi so ali zmerznili ali pobiti ali od stradanja in raznih bolezni pokončani obležali. Neki viši general Francoski piše v Paris iz Rusovskega: „Tak grozoviten mraz je, da vojakom puške iz rok padajo“. Glejte, tako se je godilo zaničevavcu in zatiravecu apost. sedeža. Kaj bi bilo papeža in vse njih prijatelje v Rimu čakalo, ako bi bili Garibaldinci v lanski vojski zmagali bili, kako bi bili divjali, je lahko iz njih drugega obnašanja spoznati. Da vam le nekaj povem: Lani na božjega telesa dan so v nekem laškem mestu procesijo napadli, jo s kamnjem ometali, tako da so se duhovnik, ki so sv. Rešnje Telo nosili, hudo zadeti na tla zgrudili. Ravno kaj enacega so še le pred kakimi tedni delali, ko so verni kristijani tistega kraja zahvalno procesijo osnovali za pridobljeno zmago papeževo—priderli so sovražniki, procesijo razpodili, sv. znamenja z nogami teptali, duhovnike v cerkveni obleki po blatu vlačili i. t. d. Kaj leti Garibaldinci zamorejo, kazali so v zadnji vojski, koderkoli so hodili, so ropali, požigali, device k nečistosti silili, tempeljne božje oskrunjevali, sv. hostije razmetovali in z nogami pohodili in še veliko več takšnih vnebovpijočih pregreh doprinašali. V Rimu so pod kazarne smodnika podtaknili, da bi se razsule in uboge papeževe vojake pokopale, kar se je tudi res zgodilo. Dosti morivcev je bilo najetih, da bi po mestu morili, več ko 9000 duš je bilo za smert odločenih. Kako bi se bilo pri tem takim papežu godilo, vam ni treba povedati. Bog obvaruj, da bi v roke takim nevkrotnejšem prišli! Bog obvaruj, da bi naš splošnji oče drugim v strahu in v oblasti živeli, ampak prosti morajo biti in Rim more papeževo mesto ostati, središče keršč. edinosti, mesto vesoljnega keršč. sveta.

S k l e p.

Zato hočemo prositi in terkati na vrata nebeške, da bi se nikoli ta nesreča ne zgodila, ki jo sovražniki sv. očetu snujejo, da bi timveč dobri Bog svojega vidnega namestnika na zemlji varoval, svojega maziljenca k zasluženi časti povišal, vrata peklenške pa osramotil in zaterl. Pa ne le prositi, ampak tudi denarje dati se ne naveličati, zakaj kar sv. Očetu darujemo, le samim sebi dobiček pripravljamo, kdor za sv. Očeta kaj stori, le sam za svoje zveličanje skerbi, ker s tem pripomaga, da papež tudi nad njim, kakor nad vesoljno cerkevjo svoj velevažen poklic zveršujejo in da se dopolni prerokovanje Jezusovo; „Ti si Peter, t. j. skala . . . Amen.

Pridiga v god sv. Boštjana.

(Sv. Boštjan nas uči, nam kaže in pomaga srečno umreti;
gov. M. T.)

„Veselite se tisti dan, in poskakujte, ker glejte! vaše plačilo je veliko v nebesih“.

Luk. 6, 23.

V v o d.

Dokaj se nas je danes v tej cerkvi zbralo. Pa, ako bi mogli vsakemu posebej v serce pogledati, videli bi, kako mnogotere so slehernega misli in želje; nekatere so modre, druge nespartmetne, nekatere Bogu dopadljive, druge pregrešne. Tako zakonski oče in mati želita, da bi svoje otroke srečno zredila, jih za ta svet dobro preskerbela, jim dosti premoženja skup spravila in jih srečne storila. Kot gospodar in gospodinja si želita, da bi se sedanji slabi časi vendar kaj zboljšali, in se kak zaslužek odperl, da bi imela davke in družino s čim plačevati, ter nje in živino s

šim preživljati. Prevzetni in napuhnjeni si želé hvale in čiščenja. Lakomniki koperné po denarju in po bogastvu; nesramneži zevajo po nasitenosti svojega mesenega poželenja. Zopet drugi hrepené po dobrih jedeh in pijačah, po lepih oblačilih, po veselji in po kratkočasih. Še drugi, kako bi se nad svojimi sovražniki prav dobro zmaščevali, jim škodovali in jih podjali. Ubogi in zaničevani si želí rešitve, nesrečni si vošči smerti, ki bi konec storila vsem križem in težavam. Tako mnogotere so toraj želje naših serc. Le ena želja je, v kateri se vsi strinjamo, namreč ta, „da bi enkrat srečno umerli“.

Glejte! zbrali smo se danes tukaj, da bi v tej cerkvi vašega patrona, sv. Boštjana, mučenca, spodobno počastili, se njegovim priprošnjam priporočili, in bi se nam na njegovo pomoč spolnile naše serčne želje, zlasti se nam spolnila naša splošna želja, da bi enkrat srečno sklenili svoje življenje — da bi srečno umerli. In res nas, kakor vam bom danes pokazal, sv. Boštjan tega uči

1. s svojimi nauki,
2. nam to kaže s svojim zgledom in
3. nam k temu pomaga s svojimi prošnjami za nas pri Bogu.

O tem me zvesto poslušajte, kader začnem na dalje v večé posvečenje vašega patrona!

R a z l a g a.

1. Sv. Boštjan nas uči srečno umreti s svojimi nauki. Iz popisa njegovega življenja vemo, da je bil že v mladosti kristjan. Naj bi bil pa takrat po hudobnih deželskih oblastnikih mnogo stiskanim in preganjanim svojim sobratom več pomagal, stopil je v vojaško službo, kjer je res večkrat imel priliko, kristjanom v njih stiskah pristopiti, jih tolažiti in v veri pokrepčevati. V tem času beremo od njega to-le prigodbo: Bila sta dva brata, Marka in Marcelijan, sinova plemenitih staršev, za voljo keršanske vere vjeta, ki sta se tudi brez strahu kristjana spoznala in zato bila v smert obsojena. Že bi bila imela na morišče peljana biti, kar pridejo njuni starši, njuni mladi ženi z otroci v naročji in drugi zlahniki, ter prosijo cesarskega oblastnika, naj se jima sodba za 30 dni preloži. Zanašali so se namreč, da se bota v tem času dala pregovoriti in bota vero v Jezusa zatajila. Oblastnik

jima te dni odloga dovoli. Med tem časom pa so starši, žene in žlahtniki s prošnjami in z jokom v nju tiščali, dokler jima res začne serce vpadati in se dasta omečiti. V tem trenutku pa stopi sv. Boštjan pred nju, ker je bil priča te omahljivosti, ter jima zakliče: „Brata! bodita stanovitna. Kako minljivo je pač življenje na tem svetu! Bogastvo in veselje je le svetla revščina, videznost in zmotnjava. Poglejta! martre le ene trenutke terpé, za njimi pa pride večno plačilo v nebesih. Tam še le se začne pravo življenje za tistega, kdor Bogu zvest ostane“. Te in enake besede, ki jih je sv. Boštjan z vso gorečnostjo keršanskega prepričanja govoril, in jih Bog sam pri tej priči s čudeči poterdil, bile so tolike moči, da sta bila po njih ne le brata v sv. veri poterjena, temuč so vsi drugi pričujoči se h keršanstvu spreobrnili, in kmali potem vsi skup kot mučenci sv. keršanske vere srečno umerli.

Poglejte tu sv. Boštjana, kako so bile njegove besede nauk za srečno smert! Ravno te besede pa tudi nam veljajo, in tudi mi bomo dosegli milost srečno umreti, ako bomo te besede sv. Boštjana vse skozi na jeziku imeli in jih zvesto v svojem sercu hranili.

„Minljivo je življenje na tem svetu; bogastvo in veselje je svetla revščina, videznost in zmotnjava“. Premislite, ljubi moji! te besede. Zakaj, ako je temu tako, kdo bi hotel svoje serce na minljivo veselje in videzne dobrote tega sveta navezovati, kdo hotel goljufijam in zmotnjavam verjeti? Je li ta nauk kak drugi, kakor nauk sv. pisma? Glejte, kaj o tem govori iz lastne skušnje modri Salomon: „Velike dela, pravi, sem počenjal; zidal sem si hišo in zasadil vinograde; naredil sem verte in sadovnike, in jih obsadil z mnogoterimi drevesi; napravil sem si vodnjake — posestval sem hlapce in dekle, in sem imel veliko družino, tudi govedi in velike čede ovac, več, ko vsi, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu; nabral sem si zlata in srebra in premoženja kraljev in dežel; napravil sem si pevcev in pevek in veselic človeških otrok, kozarcev in verčev v postrežbo za natakanje vina; in prekosil sem v premoženji vse, ki so bili pred menoj v Jeruzalemu. Ničesa svojim očem nisem branil, da bi ne vživalo vseh sladnost, in se ne razveseljevalo nad rečmi, ki sem jih napravil“. Kdo je bil toraj na svetu srečniši od Salomouna? Ali poslušajte, kaj berž na to pristavi: „Ko sem se obernil k vsem delom, ki so jih bile naredile moje roke, in k delom, v katerih sem se zastonj potil, videl sem v vsem nečimurnost in obtežnost duha, in da pod solncem nič ne obstane“. (Prid. 2, 4—12.) Tako govori od minljivosti in sleparije posvetnih dobrot modri Salomon, in nič drugega ne uči, kakor Kristus, ki pravi: „Kaj si pomaga človek, ako ves svet pridobi, sam sebe pa pogubi in se zapravi?“ (Luk. 9, 25.) In zato svari apostelj svojega učenca Timoteja (I. 6, 9.) rekoč: „Kteri

hočejo obogateti, padejo v skušnjavo, in v zadrego hudičevo, in veliko nepridnih in škodljivih želj, ktere potopé človeka v pogubljenje in končanje“. Od sleparije posvetnih dobrot se pa tudi na zadnje sami naj bolj prepričamo, ko vidimo, da moramo vse za sebo popustiti, in da kolikor več kdo ima, toliko težayniša mu je ločitev, toliko grenkejša zadnja ura. Zato naj nas besede sv. Boštjana . . . učé srečno umreti. Rekel je pa tudi še sv. Boštjan: „Martre le . . . kdor Bogu zvest ostane“. In res, naše življenje terpi k večemu 70—80 let, in zgine, kakor dim pod nebom. Vprašajte starca s sivo in plešasto glavo, kako dolgo se mu zdí njegovo življenje, in slišali bote, ko vam poreče, da eno leto je sicer dolgo, a veliko jih je kmalo minulo. Terpimo toraj ta kratek čas z vdanostjo v voljo božjo, da bomo v tem zvesti najdeni in prejmemo po smerti večno, nestrohljivo krono pravičnosti. Gre se za nebesa, gre nam za zveličanje brez konca in kraja! Ta nauk sv. Boštjana si jemljimo k sercu, ter učil nas bo srečno umreti.

2. Sv. Boštjan nam pa tudi z lastnim zgledom kaže, kako da zamoremo srečno umreti. Sv. Boštjan ni le drugih spodbadal k serčnosti in stanovitnosti v terpljenji in v Kristusovi veri, ampak je ravno to pokazal v lastnem življenji; ja, ta mučenec je tako rekoč dvakrat kot spoznovalec sv. vere umerl. Zatožen za voljo kerš. vere se je tudi vpričo cesarja Dioklezijana spoznal kot kristjana brez vsega strahu, akoravno je vedel, da bo s to edino besedo prišel pri cesarju ob vso ljubezen, ob vso svojo srečo in še celo ob življenje. In res je bil pri tej priči obsojen, da ga k stebbru privežejo in s puščicami vanj streljajo. S puščicami tako ranjenega in prebodenega ga vojščaki, mislé da je mertev, popusté na stebbru in odidejo. Po noči pride neka pobožna kristjana, Irene po imenu, da bi ga od stebra odvezala in pokopala. Ker pa še nekoliko življenja v njem čuti, da ga prinesiti v svojo hišo, in v malo dneh je zopet ozdravel. Ni pa se hotel dolgo skrivati, temuč gre sam od sebe k cesarju ter mu dokazuje, kako neumno da je malikovavstvo, in kako po krivem da ravna, ker kristjane tako neusmiljeno preganja. Zopet drngič ga cesar ukaže zgrabiti in martrati; bil je namreč s kolmi do smerti pobit.

Poglejte! tako nam je sv. Boštjan zgled srečno umirajočega. Vse svoje žive dni je zvesto Kristusa spoznaval, in njegovo dvojno marterstvo, njegova smert je bila skončanje tega spoznavanja. Tako toraj se srečno umerje!

Kdor po tem takem po zgledu sv. Boštjana hoče srečno umreti, mora še on svoje žive dni, kakor v smerti Kristusa spoznavati. Kristusa spoznavati pa se pravi: zvesto deržati se njegove vere in njegove sv. cerkve, spolnovati njegove in njene zapovedi, udeleževati se molitve, Božje službe, zapovedanih postov; posluže-

vati se sv. zakramentov, imeti delavno ljubezen do Boga in do bližnjega; krivico in preganjanje voljno terpeti, sovražnikom odpuščati, križe in nadloge nebeškemu Očetu darovati; svoje nagnjenja in hude strasti krotiti, jezo premagovati, sam sebe zatajevati, svoje meso s poželjivostjo vred križati, in nikdar zoper njegovo voljo ravnati. Tako se nam enkrat ne bo treba pred smertjo bati; tudi naša zadnja ura bo srečna in vesela.

3. Sv. Boštjan poslednjič nam pomaga, srečno umreti s svojo priprošnjo za nas pri Bogu. Dokler je sv. Boštjan na tem svetu živel, bil je poln kerš. ljubezni do svojih sobratov. Žalostnim je dajal tolažbo, stiskanim delil pomoč, slabe in omahljive je v dobrem poterjeval, in posebno mu je bilo pri sereu, da bi srečno umerli. In, ali mar sedaj, ko je pri svojem Bogu v nebesih, manj ljubi svoje brate na zemlji? li manj zanje prosi? ima manjšo skerb za njih zveličanje? Gotovo ne. Velikoveč še z večo skerbjo in ljubeznijo pred sedežem Božje milosti za nas, svoje vojskovavne brate prosi, naj bi po srečni smerti dosegli krono večne zmage.

Ja, da je sv. Boštjan po zvezi svete ljubezni z nami, pozemeljskimi popotniki, še vedno sklenjen, da za nas pri Bogu prosi in da ima njegova priprošnja veliko moč, od tega imamo dosti prav očitnih spričevanj. Ko je namreč v l. 608 v Rimu strašna kuga razsajala in ljudi morila, jeli so v tej sili sv. Boštjana na pomoč klicati. In kmalo je kuga odjenjala. Od tistega časa pa je prišlo v navado, da so sv. Boštjana kot varha zoper kugo in nalezljive bolezni častili in klicali na pomoč. Veliko cerkev in kapelic je bilo njemu na čast sezidanih in veliko oltarjev njemu posvečenih, in vse to iz posebnih obljub in zavoljo dobrot, ki so jih prejemale na njegovo priprošnjo cele soseske, posamezne družine ali osebe.

Ako toraj sv. Boštjana kot patrona zoper telesno kugo častimo, smemo ga še kot posebnega patrona zoper dušno kugo, t. j.: zoper greh častiti, in ako ga kot priprošnika zoper splošno morjenje na pomoč kličemo, smemo ga še tolikanj bolj kot priprošnika zoper nesrečno smert na pomoč klicati.

S k l e p.

Tako pogledjte, ljubi moji! v eni želji, sem rekel, smo gotovo vsi edinj, namreč v tej, da bi enkrat srečno umerli. To željo

toraj danes v svojih zdihljajih in molitvah razodenimo sv. Boštjanu, in učimo se od njegovih nauk in njegovega zgleda srečno umreti. Potem bo gotovo še on s svojo priprošnjo naše želje pri Bogu podpiral, in dosegli bomo, česar si vsi najbolj voščimo: Srečno zadnjo uro — srečno in veselo smert. Amen.

Postne pridige.

Perva postna nedelja.

(Sv. križ — ogledalo lepih nauk; gov. J. Š.)

„Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa“. (Galač. 6, 14.)

V v o d.

Nastopil je sveti postni čas. Od tega sv. časa piše sv. apostelj Pavl: „Glejte zdaj je prijetni čas; glejte zdaj je dan zveličanja“. Milo so nam ta prijetni čas na pustni večer zvonovi oznanovali, kakor da bi nam žalostno klicali: „O nespametni kristjani! zakaj letate za grešnim, minljivim veseljem“. Oh, kmalo, kmalo bomo zapeli tudi vam, ker „spomni se človek, da si prah in se boš spet v prah povernil“. Zvonovi, preljubi oznanovalci svetih časov in opravil, so nam pa tudi glasno na ušesa peli, naj bi se v tihem, prostem času prav živo spominjali sv. križa in britke smerti Jezusove na križu.

Vem, ljubeznivi! da tu gor k sv. križu večkrat priti željite. Kaj bote pa delali na tej gori? Gotovo bote prav pobožno molili in pridno premišljevali britko terpljenje Tistega, ki je iz ljubezni do nas do slednje kapljice svojo kri prelil.

Lanski postni čas sem vam Kristusovo britko terpljenje razkladal, željim vas pa tudi letos vabiti pred sv. križ, in vam razlagati nektere skrivnosti Jezusovega britkega terpljenja: „Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda

našega Jezusa Kristusa⁴. Na križanem Jezusu pa vidim pet kervavih ran, v petih pridigah bom vam v tem tihem času pa tudi jaz kazal sv. križ, in Kristusovo terpljenje tako-le razlagal:

I. Danes vam bom povedal, da je Jezusovo bitko terpljenje in Njegov sv. križ za nas vse naukapolno ogledalo.

II. V drugi pridigi, da je to terpljenje in ta križ naše pribežališče in močno orožje.

III. V tretji, da je naukapolna podoba.

IV. V četerti, da je nebeški vert poln najlepših rožic, in

V. V peti pridigi vam bom pokazal, da je sv. križ in Kristusovo bitko terpljenje naša svitla zvezda ob smertni uri.

S tem toraj ponujam vsem pobožnim obiskovalcem tega svetega kraja pet pšeničnih klasov, da nasitijo ž njimi neumerjoče duše. —

Preljube ovčice Jezusove! Sveti Gertrudi ali Jeri je Kristus v neki prikazni sam razodel, kako neizrečeno ljubo mu da je, če kdo Njegov sveti križ časti in premišljuje Njegovo bitko terpljenje. Rekel jej je nekega dne, ko se ona prav pobožno sv. križa dotakne: „Glej moja nevesta! če kdo s pobožnim srcem moj križ pogleda, na tega se bo tudi moj nebeški Oče prijazno ozeryl“. Gledat in častit sv. križ, in premišljevati neizmerno terpljenje Tistega, ki je na križu visel, prišli ste tudi vi. In tako je prav, saj sv. križ in Jezusovo bitko terpljenje je za vse nas naukovpolno ogledalo, v katerem vidimo:

I. veliko gerdobo greha, spoznamo pa tudi

II. kako potrebna da nam je pokora in zatajenje samega sebe.

Moj križani Jezus! ktereга petero kervavih ran danes častimo, blagoslovi nas v začetku sv. posta, blagoslovi pa tudi vse naše postno premišljevanje! Marija, mati dobrega sveta, prosi za nas!

I. d e l.

Sv. Genovefa je bila od hudih križev obiskovana. V teh hudih križih in stiskah se jej prikaže angelj božji, jej prinese lep križ in jej ga ponudi, rekoč: „Vzemi uboga Genovefa, vzemi ta sveti križ, glej tvoj Zveličar Jezus Kristus sam ti ga iz nebes pošlje. Pred tem križem opravljaj svoje vsakdanje molitve. Se te bitka žalost loti, na toti križ poglej, ter se spomni neizre-

čene ponižnosti Tistega, ki je na tem križu visel. Ta križ naj ti bo zanaprej ogledalo, v kterega se moraš večkrat pogledati“. Tudi vam vsem, preljubi moji! ponudim jaz prav lepo ogledalo, v kterega morate skoz in skoz gledati. In to ogledalo je Jezusov križ, je Njegovo britko terpljenje. V tem ogledalu bote zagledali gujusobo in gerdobo svojih grehov.

Kar je prav šumastih žensk ali možkih, radi pred ogledalom stojé, se večkrat nasmehljajo, si gladijo brado i. t. d. ter poskušajo, kako bi se smehljali ali kremžili, da bi jih ljudje za lepše spoznali; pa delaj, kar hočeš, — gerd obraz se tudi v ogledalu gerd vidi, naj gerša pa je duša v ogledalu sv. križa. Zato pa tudi vsmiljeni Jezus vsem grešnikom in grešnicam, prav milo kliče, rekoč: „Zbudi se o grešnik, zbudi se grešnica, premišljuj velikost in gerdobo greha, ker:

1. vsega mojega terpljenja je kriv tvoj greh.

Glej moje kervave rane; — od glave do podplat ni zdravega mesa na meni! O grešnik, vse to je tvoje delo!“ Če obiskujete sv. križev pot, jezite se morebiti nad hudobnimi Judi, ki so Jezusa tako nevsmiljeno mučili; pa glejte, vaši lastni grehi so tisti grozovitni rabeljni, ki so Jezusa na križ nabili; ja ljubi moji! naši grehi so tisti strašni razbojniki, ki so z Jezusom tako nevsmiljeno ravnali! — Živel je svoje dni bogaboječ puščavnik z imenom Izidor. Večkrat je pogledoval podobo sv. križa, in vselej se je pri tem gledanju britko razjokal. Neki klosterski brat ga bara, zakaj se tolikokrat joče? Sveti mož Izidor pa mu odgovori: „Jes objokujem svoje grehe, s kterimi sem svojega Boga in Gospoda na križ pribil.“ Večkrat je toraj sveti Izidor pogledoval ogledalo sv. križa. V njem je vidil s kervavimi čerkami zapisano gerdobo greha. Pa tudi izmed nas, ljubeznivi! kdo bi pogledal v sveti križ, da gerdobe greha ne bi spoznal. „Spoznaj, o človek, nam kliče sv. Bernard, „spoznaj, kako grd je greh, — kako skeleče so rane, ktere je nas Zveličar Jezus Kristus zavoljo greha prejel.“ Poglej, nehvaležni grešnik! poglej še enkrat v ogledalo sv. križa. Zdi se ti, kakor bi Kristus še enkrat svoje blede usta odperl in ti milo zaklical:

2. „Tvoj greh, o grešnik! mi še zmiraj terpljenje napravlja. Glej, kolikor smrtnih grehov storiš, toliko križev mi naložiš!“ Ja kristjani moji! velikokrat se naš nebeški Zveličar vnovič križa. Bi rekel, da je milijon in milijon katoliških kristjanov, ki Jezusu s svojimi grehi težek križ tešejo. Res je bil Kristus od svojih ljubih učencev zapuščen, od Petra še celo zatajen; pa oh! koliko je v sedajnih časih katoliških kristjanov, ki se scer pridne kristjane delajo, ki pa vendar Kristusa, svo-

jega nebeškega mojstra tolikokrat zatajijo, Ga kakor plahi učenci zapustijo, in se še celo sramujejo očitno pokazati, da so katoliški kristjani. Res je Judež Jezusa za trideset srebernikov prodal, pa nesrečni Judež ima še dosti bratov in sester na tem svetu, ki večkrat Jezusa predajajo, in scer ne samo za 30 srebernikov, ampak za nekoliko posvetnega dobička, za nekoliko minljivega veselja, — v kratkem za vsak smrtni greh. — Od Pilata so Judje tirjali, naj bi jim silnega razbojnika in puntarja Baraba spustil, Jezusa pa križati zapovedal. Ravno tako dela tudi grešnik. On noče Jezusa, hoče le Baraba. Kristusovih nauk noče poslušati, ljubeše so mu posvetne bajže, in bolj kakor svetemu pismu veruje in zapeljivim bukvam, lažnim časopisom. Oznanovanci sv. evangelija so mu tern v peti. Storil bi rad ž njimi kakor Judje s Kristusom. Ni torej čuda, da se Gospod črez take že v stari zavezi pritožuje rekoč: „Komu ste me prispodobili? Kaj ste zoper mene na tehtnico položili?“ In grešnik mu ne more družega odgovoriti, kakor: „Zoper tebe, o Gospod! sem na tehtnico položil le svoj greh. Za greh sem te prodal. — Z grehom sem ponovil tvoje britko terpljenje.“ O gerdoba greha! Kdo se ne bi pred njo prestrašil! Pa še več:

3. Greh tudi stori, da nam Kristusovo britko terpljenje ne more zdravilo za dušo biti, temveč smerten strup, ki dušo v večno pogubljenje potisne. Grešnik se tako rekoč med Jude ustopi in ž njimi kriči: „Njegova kri naj pride črez nas in črez naše otroke!“ „Naj se zmaščuje nad nami!“ O strašna nesreča greha! Kar bi človeku blagor in srečo prinesti imelo, donša terdovratnim grešnikom le nesrečo in pogubljenje. V smertnem grehu so vse tvoje dobre dela ob nič; zatorej o grešnik — grešnica! le poglej danes v ogledalo sv. križa. Tukaj beri gnjusobo svojih grehov! „Odpri torej, svoje oči!“ te opominja sv. Ambrož, odpri nesrečna duša svoje oči! Glej, kaj si bila nekdaj v gnadi božji, in kaj si zdaj u stanu greha! Bila si nekdaj nevesta Najvišega, bila si tempel živega Boga, bila si posoda svetosti, bila si počivališče večnega kralja, bila si nekdaj sestrice nebeskih angelov in dedinja svetih nebes. Glej vse to si bila, ko si bila v gnadi božji. Pa kolikokrat sem rekel: Ti si bila — bila — bila, tolikokrat bi mogla zdihniti in razjokati se, da si se tako hitro spremenila. Ker nevesta nebes je postala nevesta pekla, počivališče večnega kralja je postal gnojni kup, sestra angelov je postala sestra hudih duhov.“ Glejte, ljubeznivi! tako omadežuje greh človeško dušo, to podobo božjo! Če torej v ogledalo sv. križa pogledamo, moramo pač spoznati veliko gnjusobo greha. V tem ogledalu zagledamo pa tudi:

I I . d e l .

Kako potrebno nam je zatajevanje samega sebe in resnična pokora.

1. Nekega pobožnega starčka so barali, kje je tisti tesni in stermi pot, ki po Jezusovih besedah v nebesa pelje? On pa jim odgovori: „Pot v nebesa je zatajevanje samega sebe, pa le malo jih hodi po tem potu. Hočete tudi vi po tem stežavnem potu hoditi, ne privoljite v to, kar je po vaši spačeni volji, timveč le to storite, kar je po božji volji. In da to rajše storite, pogledjte večkrat na britko martro, ozrite se na Jezusov križ! Ravno te besede, preljubi moji! tudi jes vam kličem. Da bote lagleje božjo voljo spolnovali, ozrite se večkrat na sv. križ. Glejte! nag, vseh oblačil oropan visi Jezus naš Zveličar na križu; ali vi bi pa le prevzetne, gizdave oblačila nosili? Kristusova glava je z ojstrim, bodečim ternjem vsa prebodena. Pod vsakim ternjem vidi se rana, se bliščijo kaplje nedolžne krvi; vi revni červeci zemlje, vi peščica prahu, pa že ne veste, kako bi se bolj po novi šegi nosili. — Nemška grafinja, sv. Elizabeta, pride nekega dne vsa v židi in zlatu v cerkev. Kakor hitro pa podoba sv. križa v cerkvi zagleda, britko se razjoče. Kakor hitro k domu pride, sleče drago oblačilo, in od tiste dobe je v prav ponižnem oblačilu v cerkev zahajala. O pač lep izgled za vse ženske, ktere ne vejo, kaj in kako bi se nosile, za ktere nove oblačila bi svoje, tako kervano zaslužene krajcarje izdale, da bi grešne oči na se vlekle. Poslušajte, kaj takim gizdavam ženskam sv. Duh pravi: „Zato, ker se sionske hčere povišujejo, in glavo po koncu nosijo, in gredé z očmi migajo . . . in hodijo po plesavsko, bo Gospod téme sionskih hčer ogolil, in Gospod jim bo lase odkril. Namesto prijetnega duha bo smrad; namesto pasa verv, namesto kodrasih las pleša, namesto persnega ogrinjala rasovnik. Poslušajte pa tudi ve ženske, kaj vam sv. apostel Pavl piše: „Žene naj se v poštenem oblačilu s sramožljivostjo in zderžljivostjo zaljšajo.“ „In kaj se tudi toliko trudiš,“ pravi sv. Bernard, svoje telo lišpati, ktero bo črez malo časa od červov v v grobu pohrustano?“ Da vas torej, keršanske ženske, duh prevzetnosti in napuha ne prevzame, pogledjte tudi gostokrat v ogledalo sv. križa! — Kristus terpi na križu neizrečeno žejo, tako, da milo zavpije: „Žeja me!“ in podajo mu piti žolča in kisa. Ali čuješ in zastopiš to, keršanska duša? Oh, uči, uči se od žejnega Jezusa, kako si moraš tudi ti, posebno v postnem času, pri jedi in pijači kaj pritergati, in to malenkost žejnemu Jezusu darovati. Ja vsi

mi se učimo danes v šoli sv. križa zatajevanja samega sebe, spoznajmo pa tudi

2. Kako silno potrebna nam je prava pokora.

Slišali ste, preljubi moji! da zavoljo naših grehov del je moral Jezus umreti; slišali ste, kako naši grehi še zmiraj Njegovo britko terpljenje ponavljajo in nas Njegovega neskončnega zasluženja nevredne storé. Ker torej greh Kristusu, kakor tudi nam toliko hudega prinaša; kdo torej ne bi spoznal, kolika neumščina, kolika nesreča bi bila, še daleč v grehu živeti. Le hitro torej, le hitro k Jezusovemu križu, dokler nam je še znamenje usmiljenja, dokler ni še prepozno. Glejte terpečega Odrešenika! On britko žaluje na Oljski gori, ker mi nočemo žalovati. Njegova duša je žalostna do smrti, ker smo mi tako zlo v posvetno, grešno veselje pogreznjeni. Njegovo presveto srce je polno britkosti, ker so naše serca polne grešnih misel in želj. Oh Njemu bo tako vroče, tako britko pri srcu, ker smo mi toliko merzli do božjih reči in Kristusovih nauk. On v vrtu bedi in moli, ker mi spimo med tem, ko hudi sovražnik ljuliko krivih naukov seje na božjo njivo, med katoliške kristjane. Kervave srce se mu vidi na obrazu, rudeče kaplje nedolžne kervi kapljejo na zemljo, mi pa le solze ne prelijemo zavoljo grehov, s katerimi smo usmiljenega Očeta že tolikokrat razžalili. On prosi, da bi mu nebeški Oče kelih britkega terpljenja odzvel, ker dobro ve, da bo Njegova rešna kri za njih toliko in toliko, oh! morebiti tudi za nas zastonj tekla. — Hitro torej bratje in sestre moje! hitro k častitljivemu znamenju sv. križa, hitro k temu naukapolnemu ogledalu, v katerem zagledamo veliko gnjusobo svojih grehov, hitro k umirajočemu Jezusu na križu v resnični pokori in poboljšanju življenja! Naj nas vsaj gane Njegovo britko terpljenje! Ali se vam ne zdi, kakor bi odpiral križani Jezus svoje blede usta, in milo klical: „O vi vsi, ki memo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor bolečina moja.“

S k l e p.

O naš križani Zveličar! zaslišali smo Tvoj mili glas, ki nam srce pretresa. K Tebi hočemo, k Tebi v tem svetem postu. Pred Tvoj sveti križ, pred to naukovpolno podobo bomo poklekovali, svoje grehe obžalovali in se na pot resnične pokore obrnili. Ti nam pomagaj ustati in zanaprej le hoditi po tistem potu, ki pelje k Tebi, naš ljubeznivi in usmiljeni Jezus! Amen.

Druga postna nedelja.

(Kristusovo terpljenje — naše pribežališče in orožje.)

„Ker je tedaj Kristus terpel v mesu, bodi ravno ta misel vaše orožje“.

1. Petr. 4, 1.

V v o d.

Leta 1848. se je kervava vojska na Laškem vnela, v kateri jih je dosti tudi iz naših krajev za domovino in cesarja svojo kri prelilo. V tem času strašnih viharjev silne vojske so peljali mnogo ranjenih in bolnih vojšakov proti mestu Trevizo. Blizo mesta vozovi nekoliko obstojé. Nekteri bolni in ranjeni vojšaki z vozov zlezejo, da bi si nekoliko počili. Med njimi je bil pa posebno eden prav pobožnega in bogaboječega serca viditi. Ves truden se na cesto vsede in nepremakljivo svoje oči v neko reč obrača, ktera je ravno njemu nasproti stala na drugi strani ceste. Kaj pa je bila to za ena reč? Bila je podoba Kristusove britke martre, v katero je bolni vojšak s solznimi očmi neprenehoma pogledoval. Tako je revež sedel na terdi cesti, ves bolen in ranjen, zapuščen, v tuji, sovražni zemlji. Vroči solnčni žarki so ojestro žgali njegovo bolno glavo; on pa dalječ, dalječ od svojih ljubih na terdih tleh sedi in s solznimi očmi skoz in skoz na Kristusov križ pogleduje. „Gotovo si, vbogi vojšak! v podobi križanega Jezusa pa tudi naj več tolažbe našel za svojo toliko žalostno dušo! Gotovo si mislil pa tudi na svoje ljube starše, brate, sestre, prijatle in znance, kterih morebiti na tem svetu nisi več vidil, — gotovo si zanje molil. Dasiravno silno dalječ od svojega rojstnega kraja, vendar si svojega najzvestejšega prijatla, usmiljenega Jezusa čisto blizo imel! — Pogled Njegovega presvetega križa je v ptujem kraju tvoje žalostno serce napolnoval z nebeškim veseljem in tolažbo!

Preljubi čistilci svetega križa! Sveti Jezusov križ, Njegovo britko terpljenje, je bilo temu revnemu vojšaku mogočno pribeža-

lišče in močno orožje, da v ptujem daljnem svetu ni obupal, ampak se popolnoma vdal v voljo Božjo. To Jezusovo britko terpljenje, Njegov sveti križ, in Njegove presvete kervave rane so pa tudi nam, revnim Adamovim otrokom, mogočno pribežališče in serčna tolažba; zatoraj se pa tudi ne bomo čudili sv. Bonaventuri, da je v Kristusovih ranah prebivati želel. Kolikokrat je s solzami v očeh zdihoval: „O kako srečna je bila sulica, ki je sv. Jezusovo stran in Njegovo ljubeznivo serce odperla! O naj bi bil jes mesto tiste sulice, ne pustil bi se več iz Jezusovega serca potegniti, ampak bi rekel: Večno naj tukaj prebivam! Tukaj hočem ostati; ker tukaj sem si svoje stanovanje izvolil“.

Ker sem vam, ljubeznivi! danes teden razlagal, kako je Kristusov križ in Njegovo britko terpljenje za nas ogledalo samih lepih naukov, bom vam danes pokazal, da je Kristusov križ in Njegovo britko terpljenje varno pribežališče in mogočno orožje, in sicer:

I. za grešnika;

II. za pravičnega.

Terpeči, z bodečim ternjem kronani in na težki križ pribiti Jezus nas k temu blagoslovi, in Njegova presveta Mati sedem žalost!

I. d e l.

Rekel sem, da terpeči in umirajoči Jezus na križu je za grešnika pribežališče in mogočno orožje, da

1) ne obupa. To vam mislim zdaj razložiti:

Tam na cesti srečaš hitrega mladenča. Vse svoje premoženje nosi navezано na borni palici. Put si briše s čela in solze iz očes, ktere so od joka še vse rudeče. Kaj mu je neki? Ravno zdaj sta oče in mati od njega slovo vzela, ki sta ga še nekoliko pota spremila. Mladeneč mora po svetn; mora na vojsko, v šolo ali v službo. Tu je revež sam, daleč od svojih ljubih. Večkrat si na skrivnem solze briše. Misli na domače kraje, domače hribe in doline; misli na svoje otročje leta, misli na svoje brate, sestre in tovarše, in začne se mu tožiti po njih. Spomni se pa tudi, da so mati večkrat rekli: „Le čakajte otroci! ker ste zdaj tako nevbogljiivi in se med seboj toliko sovražite, še bote popraševali edeu

za družega!" In res. Mladenču v misel pridejo lepi materni nauki. Še bolj se mu začne tožiti in serce mu je žalostno. — Nedejle popoldan je in že so tudi večernice minule. Tiho stopa mlada deklica k domu, k novi gospodinja, h kateri je ravno zdaj v službo stopila. Stala je na onem hribu in dolgo časa gledala proti tistemu kraju, kjer je svoje starše zapustila. Mislila je na svojega očeta in mater; mislila je na svoje otročje leta, na brate in sestre, na svojo botro in tovaršice; mislila je na domačo cerkev in svojega duhovnega očeta, ki so jo pervikrat k sv. obhajilu peljali. Tožiti se jej začne in britko pri sercu biti. Tako pride k domu. Dasiravno svojo žalost prikriva, vendar gospodinja njene objokane oči spozna; se zadere nad njo: Naj bi rajši doma ostala, kakor da se vedno joče. Deklica molči. Vzame posodo in gre po vode, ali začne kaj družega delati; serce njeno pa le žalostno ostane. — Kristjan! morebiti se tudi tebi po čem toži, če ravno v svojem kraju prebivaš? O že vidim, da se ti toži; po zgubljenem času se ti toži, po ljubi nedolžnosti, po tistem zlatem času, ko je bila tvoja duša še tako nedolžna, čista in Bogu prijetna. Oh, prijatelj moj! naj grozovitnejši razbojnik bo v ječi solze točil, ako ga opomniš na njegovo ljubo mladost. Glej, tudi ti si v hudi ječi, če si v smertnem grehu; ali se še kaj spominjaš zatega časa otročjih, nedolžnih let? Tako si počival enkrat ves nedolžen. Božji angele je nad teboj budil in nebeški Oče se je z milim očesom na te oziral. In zdaj? Oh, kako se je vse spremenilo! Huda vest te grize noč in dan! Kakor svinec težki grehi ležijo na tvojem sercu, in pred seboj pravičnega sodnika! Kaj boš revež začel? Ali ni nikjer usmiljenja za te? O ja, revni zgrevani grešnik! Ozri se na goro mertvaških glav, na sterma goro Kalvarijo! Zagledal boš tam znamenje največje ljubezni božje. Jezusa boš videl „kralja nebes in zemlje“ viseti na križu. In ta terpeči in umirajoči Jezus na križu je za tebe pribežališče in močno orožje, da ne obupaš. „Kristus je ja“, kakor sv. apostel Pavl piše, „izbrisal, kar je bilo zoper nas, rokopis postave, kateri nam je bil nasproti, in ga je vzel zmed nas in na križ pribil“. Približaj se z zaupanjem častitljivemu drevesu sv. križa, revno grešno serce! Pomisli, da naš Bog in Zveličar je zavoljo nas grešnikov na svet prišel in zavoljo nas na križu umeril! „Zdravi“, tako On sam govori, „ne potrebujejo zdravnika, ampak le bolni“. Vstopi se pod sv. križ, in poslušaj Ga, kako razbojniku, velikemu, pa zgrevanemu grešniku, sveti raj obeta, rekoč: „Resnično ti povem, še danes boš z menoj v paradizu!“ Zaupaj v Jezusovo neskončno zasluženje; — pribeži k Jezusovemu križu, in čul Ga boš s križa govoriti: „Jez nočem smerti grešnika, ampak da se spokori in

(večno) živi!“ Zaupaj v Jezusa križanega; saj Njegova rešna kri je tekla za grešnike. Ž njo

2) bo grešnik opran od svojih grehov.

Sv. evangelist Janez nam od čudne kopeli pripoveduje, ktera je veliko, veliko ljudi ozdravila. On pravi: „Je pa v Jeruzalemu ovčja kopel, ktera se po hebrejsko Betzajda imenuje, in je imela pet lop. V teh je ležala velika množica bolnih, slepih, kruljevih, mertvoudnih, kateri so čakali plivkanja vode. Zakaj angel Gospodov je ob časih prišel v kopel, in voda je plivkala. In kdor je po plivkanju vode prvi v kopel stopil, je ozdravel, ktero bolezen koli je imel!“ O bratje in sestre moje! Silno bolni na svoji duši ste tudi vi, kader ste v smertnem grehu. Dobro vem, da bi radi poznali tudi vi kopel, v kateri bi zamogli oprati svojo omadeževano dušo? O do te kopeli ni dalječ. Tukaj med nami je, — spovednica je, v kateri vas opere Jezus sam po spovednikovih besedah od vaših grehov, ako se jih zgrevano in do čistega spoveste, in tudi resnično voljo imate, poboljšati se in pravo pokoro delati. Le hitro torej z zgrevanim in ponižnim srcem k tej kopeli! Kristus, za nas terpeči in na križu umirajoči Kristus, je za nas grešnike pribežališče in mogočno orožje.

Kako nemiren in nesrečen je človek, dokler je v smertnem grehu; kako zadovoljen pa, če se opere v kopeli sv. pokore, naj vam pokaže sledeča povest:

V Parizu, poglavitnem mestu na Francoskem, je bilo pri cerkvenih vratih pred nekterimi leti skoz in skoz viditi berača, ki je že 25 let na ravno tisti kraj zahajal in vbogajme prosil. Pa to ni bil navaden berač, ker se je vse lepše obnašal, kakor pa drugi berači. Nekaj se je ljudem pa vendar čudno zdelo, in sicer to, da si nikdar v cerkev ni upal, dasiravno je vedno molil.

V tisto cerkev je zahajal vsaki dan maševat nek duhovnik, ki je bil poseben dobrotnik revežem. Pavlin, tako je bilo duhovnu ime, je berača Jakeja vsakikrat prav lepo tolažil.

Nekega dne pa Jakeja ni bilo več pri cerkvenih vratih. Duhovniku se to čudno zdi. Misli si, gotovo je berač zbolel, zatorej ga gre v revno izbico obiskat. Pa kako se duhovnik začudi, ko najde pri beraču zlato uro, dve lepe tabli, ktere ste bile pokrite, križec iz slonove kosti, in več drugih lepih reči.

Bolni berač se silno razveseli, ko toliko usmiljenega duhovnika pri sebi vglada. „Oh, častivredni gospod!“ pravi on in se na slami, na kateri je ležal, nekoliko po koncu poravna, „oh kako ste vi dobri, da se spominjate toliko nesrečnega človeka, kakor

sim jes!“ „Prijatelj“, reče mu duhovnik prijazno, „služabnik Kristusov se mora tudi revežev spominjati. Povej, kaj le želiš?“

„Ne potrebujem nič posvetnega“, odgovori mu berač. „Moja smert se bliža, pa oh! moja vest me strašno peče!“

„Kaj pa imaš tako hudega na vesti?“ bara ga duhoven.

„Oh, duhovni Oče!“ zdihne berač, „strašne reči so na moji vesti, za ktere ne morem dosti ojstre pokore storiti. Prosim, poslušajte: Jes sem sin vbogega kmeta; pa grajšak, ktereга njive so moj oče v štanti imeli, me je za rejenca vzel, me silno rad imel, me pridno v šolo pošiljal, in ko sem bil že v vseh znanostih podučен, dal mi je bogato službo; pa ravno ta služba je zbudila mojo čistilakomnost. Nisem hotel več pokoren biti, ter sem zapustil grad in toliko dobrega gospoda. Oh, da tega ne bi bil nikdar storil! — Nekoliko pozneje je na Francoskem strašen punt navstal. Hudobni puntarji so umorili kralja in pobijali čudno veliko pridnih kristjanov. Kdor je bežati mogel, je bežal. Tudi moj dobri gospod je hotel s svojimi ljudmi bežati, in vbežal bi bil, če se ne bi našel črni izdajavec. — In ta satan, gospod! sem bil jes. Za 3000 frankov in za te reči, ktere pri meni vidite, izdal sem svojega dobrotnika in vse njegove ljudi, da so morali grozovitno smert storiti. Le enega samega sina, ki je bil tedaj še le 10 let star, so hudobneži še pri življenju pustili. Ta sin me lahko po vsi pravici zdaj preklinja, mene hudobnega morivca njegovih dobrih staršev. Tiste denarje sem v grešnem življenju kmalo pognal, pa kmalo se je pri meni tudi huda vest zbudila, ki mi ne da miru noč in dan. Le posebna božja milost me je še pri življenju ohranila, da kakor ubogi berač še nekoliko pokore delati morem. Zavoljo teh gerdih grehov si jes nikdar v cerkev nisem upal; ampak zunaj pri vratih sem čepel, kakor ste me večkrat videli. Dolgo sem gladoval, da sem 3000 fr. nabral, in še nekoliko poverh, da vsaj nesrečnemu sinu, ki je zavoljo mene starše zgubil, nekoliko povrniti morem, če ga kterikrat najdem. Tukaj v mizi so tisti denarji. Pa tudi te dve tabli, ura, in kar je kaj boljših reči, slišijo tistim ljudem, ktere sem izdal. Oh, Gospod! ali še smem milosti pri Bogu upati?“ „Moj sin!“ je duhovnik prijazno rekel, „strašen je tvoj greh. Z nobenimi solzami ga ne bi mogel izprati, pa še večje je usmiljenje božje, in prava, resnična grevenga je večji, kakor greh.“

Berač, kakor bi novo življenje dobil, ustane s svoje slame, pade pred duhovnika na kolena, ter se začne zgrevano spovedovati. Duhovnik mu že hoče sveto odvezo podeliti, berač pa zavpije: „O moj vidni angel varh! postojte še nekoliko. Preden sem sv. odveze vreden, moram vse te reči od sebe dati. Vzemite te denarje, pro-

dajte tudi vse te drage reči, in razdelite denarje med uboge.“ Berač odkrija zdaj tudi tiste dve tabli, jih pokaže duhovniku in pravi: „Glejte tukaj podobe mojih dobrotnikov, ktere sem jes rabeljnom izdal.“ Duhovnik se od velike britkosti nekoliko časa kakor od strele zadet ne gane, potem pa glasno zavpije: „Oh, moj oče! moja mati!“ zakrije z obema rokama svoje oči in se britko razjoče“. Pred seboj vidi moriveca svojih starišev, duhovski stan mu pa dolžnost naklada z grešnikom usmiljenje imeti! Berač se valja pred njim in kliče: „Odpušcanje! Odpušcanje!“ Duhovnik pa kaže beraču britko martro in pravi: „Kristijan, ali je tvoja grevenga resnična? „Ja!“ Spoznaš in sovražiš ta svoj greh? „Ja!“ Če je temu resnica, reče duhovnik, „odpustim ti v imenu Jezusovem, ki je za vse ljudi na križu vmerl.“ Duhovnik da beraču sv. odvezo in ga blagoslovi. Berač leži na svojem obrazu pred duhovnikom in se ne gane. Duhovnik ga hoče vzdigniti, pa berač je že merlič.

Preljubi! Ako tudi vas huda vest peče in ni pravega miru v vašem srecu, le hitro v kopel sv. pokore, hitro pred spovednika, da vam v Jezusovem imenu reče: „Zaupaj moj sin! Zaupaj moja hči, tvoji grehi so ti odpuščeni.“ Tako je torej Kristusovo britko terpljenje za grešnika resnično pribežališče in mogočno orožje. Pa ne samo za grešnika, ampak tudi za pravičnega je sv. križ, — terpeči in umirajoči Jezus varno pribežališče in mogočno orožje, in od tega kratko v

II. delu.

Sv. križ je tudi za pravičnega in pobožnega kristjana varno pribežališče in močno orožje in seer:

1. v vseh skušnjava h. „Kolikorkrat bom skušan“, pravi sv. Avguštin, „pibežim vselej h kervavim Kristusovim ranam in bezim v usmiljeno serce svojega Boga, ker Kristusov križ ima čudno moč v sebi. Že misel na ta križ razžene naše nevidne sovražnike in nas varuje pred njegovimi zanjkami. In res je taka, ljubeznivi! torej, ako hočete moč imeti zoper skušnjave, pibežite vselej h križanemu Jezusu, in skušnjavec bo od vas bežal. Kader ti po noči hude misli miru ne dajo, ali se ti kaj hudega sanja, naredi čez se sv. križ, poglej britko martro in spumni se umirajočega Jezusa na križu! Ljube matere! kader svoje otročiče v zibel položite, naredite čez nje sv. križ in izročite jih križanemu Jezusu! Pa bodi si, kdor koli hočeš, kader kakšno delo storiš, stori čez delo sv. križ! Posebno pa pibeži v skušnjavah k sv. Jezusovemu križu!

Kristus je premagal peklenskega sovražnika; Kristus hoče tudi tebi pomagati zoper tega mogočnega sovražnika. Sv. Cesar je bil od hudobnega duha silno skušan, pa s sv. križem se mu je nasproti postavil in ga tudi srečno premagal. Na žegnani križec, ktereга je na persih nosil, položil je svojo roko in rekel: „Bežite sovražniki mojega zveličanja in mojega Boga! Bežite vi hudi duhovi! Glejte tukaj Gospodov križ! Ta je tisto orodje, ki je razdrobil peklenške vrata. O moj Zveličar! po zasluženju tvojega križa me reši od mojih sovražnikov!“ In glejte! ko bi trenul, zbežale so vse skušnjave. Hočeš torej premagati, o kristjan! tudi ti svoje dušne sovražnike, o tako pribeži tudi ti pod Jezusov križ — in glej — zmaga bo tvoja!

2. Pa tudi v terpljenju najde pravični pod Jezusovim križem varno pribežališče in mogočno orožje; zato pa govori tudi sv. Bonaventura: „Kdor želi v terpljenju in težavah poterpežljiv in z Bogom sklenjen biti, naj premišljuje Kristusa, kako na križu umira! Iz njegovih kervavih ran bo zajemal potrebno moč, ne samo s poterpežljivostjo, ampak tudi z veseljem terpeti.“ Bogaboječ in nedolžen mladenec je bil Karl Klarentin. Ko je še v mestu Amiens v šolo hodil, bil je vsem drugim učencem lep izgled kerkšanske poterpežljivosti. Če so se njegovi součenci čez hudo zimo, ali čez težko učenje pritožili, vselej jih je on potolažil rekoč: „Kako ne bi tudi mi iz ljubezni do Jezusa kaj preterpeli, ki je za nas toliko terpel?“ Bog je v svoji neskončni modrosti sklenil njegovo poterpežljivost še posebno poskusiti. Klarentin je hudo zbolel in njegovo življenje je bilo v veliki nevarnosti. K postelji si pusti britko martro prinesiti in je vedno svoje oči v njo opiral. Nekega dne ga njegov spovednik zopet obiščejo in ga barajo, kako mu kaj gre? „Častivredni oče!“ jim ponižni mladenec odgovori, „kar zadene moje telo, moram reči, da veliko terpim, moja duša pa je vendar polna tolažbe.“ Njegov spovednik snamejo s stene Kristusovo britko martro in mu jo podajo. Mladenec jo pobožno poljubljuje in pravi: „Moja ljubezen Jezus je bila križana, in jes — jes pa še živim! Kdo se bo podstopil pod to brambo mi kaj škodovati? Križ je moj meč, moj škit, moja straža.“ Še enkrat oberne svoje otemnele oči v Kristusovo britko martro in kakor Jezus, moli, rekoč: „Dopoljeno je!“ Oče! v tvoje roke zročim svojo dušo.“ In tako je umerl, mlad scer na letih, pa bogat na modrosti in dobrih delih. Tako veselo in mirno bo v Gospodu zaspal tudi pravični, ki je svojo tolažbo in pomoč le v Jezusovem terpljenju in njegovem križu iskal.

S k l e p.

Zatorej kristjani! grešniki in pravični! oklenite se Jezusa križanega! „Ker je tedaj Kristus terpel v mesu, bodi ravno ta misel vaše orožje!“ Sv. križ in na križu terpeči umirajoči Jezus bodi torej nam vsem varno prebivališče in mogočno orožje v vseh urah našega življenja, posebno pa v naši slednji uri. Amen.

Tretja postna nedelja.

(Kristusovo terpljenje naukapolna podoba.)

Poglej in stori po tej podobi, ktera ti je bila na gori pokazana. II. Moz. 25, 40.

V v o d.

V družih Mozesovih bukvah beremo, kako je Gospod Bog na Sinajski gori za Izraelsko ljudstvo Mozesu zapovedi dal. In tudi potem je Bog Mozesu še večkrat govoril, in mu povedal, kakšne darove naj mu Izraeljsko ljudstvo donaša. Ukazal mu je pa tudi, naj postavi šotor, v katerem bo shranjena skrinja zaveze. V to skrinjo zaveze, ktera je bila dolga dva komolca in pol, pol drugi komole široka in ravno tako visoka, pa naj spravi tiste dve kamnitne tabli, v ktere je vsegamogočni svoje zapovedi zapisal. Da bi Mozes vse na tanjko storil, kakor mu je bilo vказano, zaterdi mu Gospod Bog, rekoč: „Poglej in stori po tej podobi, ktera ti je bila na gori pokazana“.

Poglejte pa tudi vi, preljubi moji! pogledajte lepo podobo, katero vam bom tudi jaz na neki gori pokazal. V to podobo ste v tem postnem času že večkrat gledali. Visoki križ na sterminski gori — terpeči in umirajoči Jezus na gori Kalvariji je ta podoba. Silno silno lepa podoba, polna najlepših in najsvetejših nauk za nas vse.

Živela sta svoje dni na Nemškem dva mogočna in bogata, pa prevzetna kneza. Enemu je bilo ime Hildebrand in drugemu Bruno. Pri neki priložnosti je Bruno svojega soseda toliko razžalil, da ta sklene, kervavo se nad Brunom zmaščevati. Že težko družega dne pričakuje. Kakor hitro se daniti začne, opase ojster meč in se k svojemu sovražniku na pot podá. Pri potu je stala pa neka kapelica, v katero Hildebrand stopi, da bi tamkej dneva pričakal. Zdaj posvetijo jutranji solnčni žarki skoz okna v prijazno kapelico in obsijejo tri lepe podobe, ktere so na steni visele. Perva podoba je kazala nedolžnega Jezusa, kako od vseh zaničevan stoji pred Pilatužem in Herodežem. Pod to podobo so bile zapisane besede: „On ni klel, ko so ga kleli“. Druga podoba je kazala Jezusa, kako stoji pri stebru priklenjen, od strašnih šib in bičev grozovito razmesarjen, in spodaj je bilo zapisano: „On ni žugal, ko je terpel“. In tretja podoba je kazala Jezusa, kako na križu umira, in pod to podobo so bile zapisane besede: „Oče! odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“. Hildebrandu se pri sercu težko stori. Poklekne pred te podobe, in začne moliti. Kakor bi trenil, zgine vsa jeza in sovraštvo iz Njegovega serca. Ravno je iz kapelice stopil, ko mu nasproti pridejo hlapci, ktere je Bruno po njega poslal: „Oh gospod! ravno smo se k vam namenili“; zdaj hlapci začnejo govoriti, „ker naš gospod je nevarno zbolel“. Hildebrand gre z njimi, in ko k bolnemu sovražniku stopi, reče mu ta: „Oh prijatelj! odpusti mi. Jaz sem te zlo, zlo razžalil“. „Iz serca ti vse rad odpustim, ljubi brat in prijatelj moj!“ reče mu Hildebrand, do solz ginjen. Oba si desne podasta in se ločita, kakor dva najzvestejša brata in prijatla. Hildebrand se že pozno popoldan k domu verne, in zlato večerno solnce ga vse bolj veseli, kakor zarja pretečenega jutra! Z jezo in z nepokojnim sercem se je od doma podal; zdaj pa se verne z mirnim sercem, katero je bilo polno najslajšega veselja in nebeške tolažbe.

Glejte, ljubi bratje in sestre moje! tako ljubezniva, tako ginljiva je podoba križanega Jezusa! Ja sv. križ in na križu umirajoči Zveličar je za nas vse silno lepa podoba, v kateri zagledamo:

I. resnično pohlevnost in krotkost,

II. voljno terpljenje, in

III. lepo ljubezen do sovražnikov.

O naj bi jes mogel to neizrečeno lepo podobo z Božjo besedo v vaše serca tako globoko narisati, da bi je nobena reč in sila več zbrisati ne mogla! Ja te gnade te prosim, o terpeči in zanas umirajoči Jezus! In ti, o Mati sedem žalosti, me podpiraj s svojo mogočno prošnjo!

Razlaga.

I. Terpeči in umirajoči Jezus je vsem nam naj lepša podoba resnične pohlevnosti in krotkosti. On sam nam govori: „Učite se od mene, ker jes sem krotek in iz serca ponižen, in bote pokoj našli svojim dušam!“ In to, kar je Jezus učil, je tudi s svojim djanjem pokazal in sicer:

a) do svojega izdajavca Judeža. Njegova duša je bila silno žalostna, kakor je sam rekel, da je žalostna Njegova duša do smerti. In tamkej na oljski gori ga vidiš kervavi pot potiti; vidiš Ga pa tudi, kako goreče moli, moli za svoje ljube učence, moli pa tudi za nesrečnega izdajavca Judeža. In glej! že pride Judež in ž njim velika množica z mečmi in kolmi. Nesrečni Judež jim da znamenje in reče: „Kterega bom poljubil, ta je, zgrabite in deržite ga!“ In zdajci je stopil k Jezusu in Ga poljubil rekoč: „Zdrav bodi učenik!“ Kaj pa nedolžni Jezus stori? Morebiti ga gerdo in ojstro pogleda? Morebiti mu serce od jeze zakipi? O nikakor ne! tinveč ves prijazen mu reče: „Prijatelj! čemu si prišel?“ O ljubeznivi! sami pomislite, kako težko se vam stori, če vas vaši najljubši prijatelji začnejo čertiti in preganjati, če vam nezvesti izdajavci postanejo; pa glejte, ravno tisti, kateremu je Jezus toliko dobrega storil, kateremu je pri zadnji večerji še noge umival, za kterega je ravno kar še molil; glejte, tisti zdaj svojega Odrešenika in Dobrotnika binavsko izda; in vendar ga Jezus še zmiraj imenuje svojega prijatla. O najlepša podoba keršanske pohlevnosti in krotkosti!

b) Pa tudi do družih svojih sovražnikov in preganjavcev je bil Jezus ves pohleven in krotek.

Vstali so zoper Njega krive priče in krivi tožniki. Kar naj hujšega so mogli, govorili so zoper Njega; ja še clo umirajočemu na križu so se posmehovali in Ga preklinjali. Kakor strupeni modrosi so Nedolžnega grizli in pikali s strupenimi jeziki; pa kaj stori Jezus, nedolžno Jagnje božje? On je molčal, in „ni klel, ko so Ga preklinjali“. O sveta podoba najlepše keršanske pohlevnosti in krotkosti.

(Konec prihodnjič.)

Duhovske zadeve.

Kerška škofija Č. g. Ineko Tomaž, častni korar, je dobil prošttnijo Podkernos. Čč. gg. Kasl Jož. fajmošter v Senici, in Nepomucky Adolf, fajmošter v Glanhofnu, sta fare prostovoljno menjala. Č. g. Podlipnik Jan. gre za provizorja v št. Jurje blizo Celovca. — Umerl je č. g. kanonik Uršic Venc. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Č. g. Dovgan Fr. je dobil faro Černomlj. Č. g. Kramar Jan. gre po svoji lastni volji za duh. pomočnika k bolnemu fajm. Huber Kajetanu v Čemšenik. Č. g. Rant Jan. fajm. v pokoju, je umerl. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Žičker je postal župnik pri sv. Jakobu v Dolu; č. g. Šlander Ant. je prestavljen iz sv. Fr. v Strazah v Vojnuk.

Terziška škofija. Preč. gosp. Sironič Ant., vermški fajm., se podá v pokoj; na njegovo mesto gre č. g. Pašič Fr., zdaj v pokoju. Č. g. Gnjezda Fr., mestni duh. pom., je postal katehet na spodnji realki. Č. g. Petelin Ant., duh. pom. v Kringi, je postal subsidijar v Boljunu. Č. g. Skubla Klem. gre iz Antinjane ko duh. pom. v Pičan. — Umerl je 11. nov. v Florencii č. g. Petronio M. R. I. P. — Zapustil je škofijo č. g. Rocconi Kaj., mestni kapl. —